

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXVI.

ČÍSLO 11

NOVEMBER 2018

Istota

Kultúrne dedičstvo - Pútnický Butkov - Požehnanie sochy - Mladí mladým
Sestra Timotea - Nezaslúžená istota - Príbehy zo života - Bud', kde si

Besiedka pre starých rodičov v Piaristickej materskej škole, 24. október 2018

Majme istotu v Bohu

Vychádza nové číslo nášho farského časopisu, no zároveň sa nám priblížil aj čas Dušičiek. Obdobie, ktoré nás núti zamyslieť sa nad svojím životom a prehodnotiť, ako ho vlastne prežívame. V tomto období navštevujeme cintoríny viac ako inokedy, aby sme si spomenuli na svojich najbližších a pomodlili sa za nich v nádeji na ich spásu.

Témou tohto čísla je istota. No čo je istota? Politici, banky a najrôznejší ľudia nám často sľubujú istoty. Ale je v ich moci dať nám skutočnú istotu?

Istotu nám môže dať len Boh, ktorý má pre nás pripravené miesto napriek tomu, že sme na tejto zemi často skúšaní, aby sme si tento nebeský domov zaslúžili. Každá jedna modlitba, každý jeden krič a všetko, čo prežívame, Boh prežíva s nami, a raz za to budeme odmenení. A to je istota. Preto sa máme snažiť nasledovať Krista a kráčať za ním. Tak ako povedal sv. Ján XXIII.: *„Aj uprostred nevyhnutných ťažkostí nech sa každý ustavične úplne odovzdáva do Božej vôle, v istote, že niet slzy, ktorú by Pán nevidel, ani vzdychu srdca, ktorý by nepočul, ani obety, ktorú by on nepoznal.“*

Boh vidí, ako žijeme a vidí aj našu snahu. Preto nepochybujme a kráčajme za ním. Často netreba veľa, stačí dať lásku do našich činov.

Uchovajme si pekné spomienky na našich blízkych, ktorí už odišli. Tým, ktorí tu ešte sú, zas d'akujme za ich prítomnosť. Nech nám toto obdobie pomáha zlepšiť vzťahy medzi sebou. Nech nám naši blízki, ktorí nás už predišli do nebeskej vlasti, pomáhajú aj v tom ťažkom - odpustení, aby sme si odpúšťali, kým nie je neskoro, aby nás už potom nemrzelo, čo sme mali povedať a nepovedali sme. Je to len jedno slovo - odpusť. Majme istotu v tom, že odpustenie nám pomôže priblížiť sa ku Kristovi.

Dominik Kučera, kaplán

Štyri večery venované piaristom

V polovici októbra sa v rámci *Európskeho roka kultúrneho dedičstva 2018* uskutočnilo podujatie, ktoré potešilo mnohých milovníkov umenia i histórie, Piaristi a barok na hornej Nitre. Počas štyroch večerov (9. a 10. a následne 16. a 17. októbra) ho obrazom i slovom sprevádzala historička umenia Barbora Matáková.

Prvé stretnutie sa konalo v Regionálnom kultúrnom centre v Prievidzi v utorok 9. októbra. *Pôsobenie piaristov v Prievidzi v 17. a 18. storočí* priblížila Barbora Matáková svojim poslucháčom prostredníctvom rozprávania o živote zakladateľa tejto rehole, sv. Jozefa Kalazanského, ale i Pálfiovcov, ktorí piaristov do tohto regiónu pozvali. Spomenuté boli pokrokové metódy výučby týchto rehoľníkov, ale aj ich prínos v oblasti umenia a kultúry regiónu hornej Nitry.

Na druhý deň sa záujemcovia o históriu a umenie stretli priamo v priestoroch piaristickej školy, kde si prezreli *Maliarsky cyklus zo života sv. Jozefa Kalazanského*. Ten pôvodne vznikol pre piaristický kláštor v Podolínci. Podarilo sa ho zachrániť i zreštaurovať, a tak na jeho obrazoch i v súčasnosti možno vidieť sériu zázrakov pripisovaných sv. Jozefovi Kalazanskému. Tretia prednáška sa konala v kostole piaristov. Bola počas nej priblížená *História a ikonografia piaristického kostola*, ktorý bol postavený v barokovom štýle. Množstvo obrazov, sôch i nástenných malieb priam láka k interpretácii a poznávaniu tajomstiev, čo v sebe skrývajú. Potvrdil to i počet ľudí počas prednášky, odzrkadľujúci ich záujem o miesto, v ktorom sa mnohí z nich bežne pohybujú.

Záverečnou bodkou cyklu sa stala *Odozva Stanetiho sochárskej dielne na hornej Nitre*, realizovaná opäť v sále Regionálneho kultúrneho centra. Priniesla informácie o sochárskom majstrovstve Dionýza Stanetiho, pracujúceho v Prievidzi na objednávku piaristov, a o jeho dielach - či už archívne doložených, alebo aj o tých, ktoré sa mu na základe určitých znakov či faktov pripisujú. Okrem Prievidze ich môžeme nájsť i v Bojniciach, Tužine, Kľačane, v Handlovej či Horných Vesteniciach. Prednášky, ktoré zastrešovali Krajský pamiatkový úrad Trenčín, pracovisko Prievidza, Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi a Kolégium piaristov v Prievidzi, priniesli všetkým účastníkom obohatenie nielen v podobe nových informácií, ale i v podobe objasnenia súvislostí, ktoré si bežný človek len tak nevšimne.

„A čo zanecháme budúcim generáciám my?“, resp. „Čo spravíme s dedičstvom našich predkov?“ Túto otázku si môžeme položiť spolu s historičkou umenia Barbarou Matákovou. Ak si to, čo v našom regióne zanechali (a stále zanechávajú) piaristi, po týchto prednáškach začneme čo i len o trochu viac vážiť, aj to bude krok vpred.

Text: Petra Humajová

Foto: Štefan Kollár

Naši farníci putovali na Butkov

V sobotu 20. októbra putovali naši farníci spolu s pánom kaplánom Dominikom Kučerom do Skalného sanktuária Božieho milosrdenstva na hore Butkov. Na vrch vystupovali spoločne so skupinou z Pápežských misijných diel, s ktorou sa modlili krížovú cestu.

Jednotlivé zastavenia krížovej cesty dovedli pútnikov ku kaplnke na vrchu. Tam sa rozišli a jednotlivo skúmali krásy prírody i sanktuária. O 15:00 hod. sa pomodlili korunku k Božiemu milosrdenstvu. Nasledovala svätá omša. Hlavným celebrantom bol Ivan Kňaze, národný riaditeľ Pápežských misijných diel na Slovensku. Veriacim sa prihovril aj počas homílie. Po sv. omši sa pútnici rozišli späť domov.

Text: Dominik Kučera, foto: Elena Cagaňová

Milión detí sa modlilo ruženec

Vo štvrtok 18. októbra sa na výzvu svetovej nadácie ACN (Pomoc trpiacej Cirkvi) slovenské deti pripojili k 70 krajinám sveta, v ktorých sa modlil ruženec za ukončenie nepokojov a konfliktov vo svete. Do tejto akcie sa zapojila aj Piaristická spojená škola v Prievidzi. O 9:00 hod. sa v nej vyučovanie prerušilo modlitbou nielen v kaplnke, ale aj v jednotlivých triedach školy.

Páter Ján Hríb SchP deti vopred starostlivo na túto modlitbu pripravil. Rozprával sa s nimi o tom, aká je ich modlitba mocná a zdôrazňoval im, že ňou môžu pomôcť deťom, ktoré trpia kvôli vojne, nepokojom či hladu v ich krajine. Povedal im aj o výzve sv. Pátra Pia, že „ak sa bude milión detí spoločne modliť ruženec, svet sa zmení“. Medzi deťmi, ktoré sa zišli v kaplnke, bolo vidno ozajstné prijatie tejto výzvy do srdca. Za pokoj vo svete sa modlili so všetkou svojou vrúcnosťou. Prostredníctvom TV LUX sa v tomto duchu spojili s mnohými inými deťmi na Slovensku a na záver prijali kňazské požehnanie.

Myšlienka tejto modlitby vznikla v roku 2005 v Caracase, hlavnom meste Venezuely, kde sa skupinka detí modlila ruženec. Jedna zo žien, ktorá bola pri tom, pocítila hlbokú prítomnosť Nebeskej Matky a zišli jej na um už spomínané slová Pátra Pia. Vďaka tomu sa už trinásť rokov rozvíja myšlienka, že ak budeme všetci robiť to, čo Lucia, František a Hyacinta vo Fatime a po nich deti vo Venezuele, zlo bude porazené a už na zemi sa priblížime k nebu. Lebo Panna Mária prisľúbila, že: „Ak ľudia urobia, čo im poviem, bude mier.“

Zuzana Cagaňová a Iveta Luermannová

Starý i nový návrh

Vo štvrtok 11. októbra sa v našej farnosti uskutočnili kňazské rekolekcie Prievidzského dekanátu. Okrem obligátneho programu sa na nich konali voľby nového dekana a člena Kňazskej rady Banskobystrickej diecézy.

Rekolekcie, ktorých sa zúčastnilo 18 klerikov, sa začali ako zvyčajne svätou omšou vo farskom Kostole sv. Bartolomeja. Po nej sa kňazi i mnohí veriaci modlili posvätný ruženec.

Počas pracovnej časti, ktorá sa uskutočnila v budove fary, sa kňazi venovali téme spevu pri liturgii. Prednášku mal naslovovaný odborník Mgr. Bc. Radovan Hasík, handlovský kaplán. Okrem teoretickej časti vyzval kňazov aj k odstráneniu najčastejších chýb pri liturgickom speve, čo ich učil aj prakticky.

Po doznení spevu sa podľa pokynov Biskupského úradu uskutočnila tajná voľba kandidáta na dekana. Nakoľko hlasovať

mohlo len 17 prítomných, najtesnejšou väčšinou (9 hlasov) ju vyhral doterajší dekan Vladimír Slovák. So 6 získanými hlasmi ho nasledoval Marek Sabol, farár v Prievidzi - Veľkej Lehôtke. Na základe voľby sa diecézny biskup slobodne rozhodne pre menovanie dekana na najbližších päť rokov.

Následne sa verejne volil člen Kňazskej rady, poradného orgánu diecézneho biskupa. Doterajší člen Vladimír Slovák navrhol do funkcie druhého z dekanských volieb, Mareka Sabola, ktorý bol zvolený.

Dominik Kučera

Valné zhromaždenie

V pondelok 22. októbra pri večernej svätej omši prekvapil zhromaždených veriacich najmä počet celebrujúcich kňazov. Okrem bývalého kaplána Pavla Cerovského, ktorý viedol liturgiu, na nej boli prítomní aj Miroslav Klimant, Dominik Markoš, Ján Macej a Vladimír Slovák. Títo piati v súčasnosti tvoria občianske združenie kňazov venujúcich sa ohlasovaniu evanjelia cez masmédiá - 4 K.

Po svätej omši sa na miestnej fare konalo Valné zhromaždenie združenia. Dominovalo mu organizačné a finančné zabezpečenie najväčšieho súčasného projektu združenia, televíznej relácie Večera u Slováka. Ján Macej OFMCap deklaroval, že najbližší rok sa kvôli zaneprázdneniu prácami v reholi nemôže zúčastňovať jej prípravy. Po dlhšej diskusii sa prítomní dohodli na 5 kandidátoch, ktorí by ho mohli v tomto čase nahradiť. Budú ich oslovať postupne.

Pri finančnej otázke kňazi deklarovali svoje rozhodnutie pokračovať v zabezpečení relácie vlastnými a získanými zdrojmi. Nakoľko všetci pracujú zadarmo

a neuplatňujú si ani cestovné náklady, chcú, aby relácia naďalej bola ponúkaná televíziám zadarmo. Finančné krytie výroby (televízneho štábu), ktoré sa pohybuje okolo 15 000 € ročne, zverujú Božej prozretelnosti a štedrosti sponzorov i malých darcov. Uchádzajú sa aj o podiel zo zbierky na masmédiá, o ktorej bude rozhodovať KBS v novembri.

Veriaci z Prievidze môžu projekt podporiť poukázaním akejkoľvek sumy na účet SK02 1111 0000 0011 1498 2000 alebo odovzdaním pomoci predsedovi združenia Vladimírovi Slovákovi.

Redakcia

Požehnali zreštaurovanú sochu Panny Márie Immaculaty

V pondelok 22. októbra 2018 za účasti pátrov piaristov, predstaviteľov mesta Prievidza, učiteľov a žiakov Piaristickej spojenej školy v Prievidzi a verejnosti provinciál rehole piaristov Juraj Ďurnek SchP požehnal sochu Panny Márie Immaculaty na Námestí piaristov.

V príhovore páter provinciál pripomenul, že obrazy Božej Matky Márie, rovnako ako obrazy Krista, majú vzbudzovať vo veriacich vieru a úctu k Panne Márii. Nie že by sa verilo, že je v nich nejaká zvláštna sila, pre ktorú by sa mali uctievať, ale že úcta, ktorá sa im vzdáva, sa vzťahuje na samotnú Pannu Máriu, ktorá je obrazom Božej nevinnosti a čistoty.

Dvojica vzácných kamenných exteriérových sôch, sv. Jána Nepomuckého a Panny Márie Immaculaty, ktoré boli umiestnené pred piaristickým kostolom, nemala do roku 2011 jednoznačného majiteľa. Mesto Prievidza sa ich ujalo, aby bol vlastnícky vzťah jednoznačný a bolo možné realizovať ich obnovu z projektov. V podávaní žiadostí o granty na záchranu sôch bola samospráva aktívna. Ministerstvo kultúry SR poskytovalo na tento účel iba veľmi malé čiastky, ktoré postačovali len na prípravné práce, napríklad na reštaurátorský výskum a návrh reštaurovania sochy sv. Jána Nepomuckého. Samospráva tiež usporiadala verejnú zbierku s výnosom 1 047,88 eur. Bolo zrejmé, že takto získané finančné zdroje v krátkodobom horizonte nebudú dostatočné na úplnú obnovu sôch.

Mesto Prievidza sa preto v roku 2017 rozhodlo investovať do reštaurovania vlastné finančné prostriedky. „Ako prvú sme vybrali na reštaurovanie sochu Panny Márie Immaculaty, aby skrátila obnovené priestranstvo na Námestí piaristov. Výdavky na reštaurovanie sochy boli 30 tisíc eur. Toto zahŕňalo reštaurátorský výskum a reštaurovanie a rekonštrukciu kamenných častí. Na jar 2019 bude ešte zrealizovaná rozšírená železná ohrádka s dvierkami, ktorá bude osadená na ka-

mennú obrubu,“ informuje primátorka mesta Katarína Macháčková.

Zhotoviteľom - realizátorom reštaurovania bol akademický sochár Dušan Hagara, ktorému mesto Prievidza aj touto cestou ďakuje za spoluprácu. Poďakovanie patrí aj Krajskému pamiatkovému úradu Trenčín, pracovisku Prievidza, za odbornú súčinnosť.

Osadenie zreštaurovanej sochy doplní ostatné aktivity mesta v tejto lokalite. Realizovala sa tu komplexná rekonštrukcia pešej zóny, rekonštrukcie fasád Kostola Najsvätejšej Trojice aj kláštora piaristov (na ktoré samospráva prispela dotáciami), obnova priestoru po soche sv. Jána Nepomuckého s osadením lavičiek a umiestnením novej zelene a označenie významných udalostí dejín Prievidze na antracitovej kamennej stene. Priestranstvo tiež dostalo svoj názov - Námestie piaristov.

Text: Alojz Vlčko
Foto: Diana Dušeková

Novinky z piaristickej školy

Sobotná školička

Piaristická základná škola Františka Hanáka v Prievidzi pozýva všetkých budúcich prvákov na zaujímavé, tvorivé, zábavné, športové predpoludnia v dňoch 24. 11. 2018, 23. 2. 2019, 23. 3. 2019. Stretnutia sa uskutočnia v čase od 9:00 do 12:00. Prihlásiť sa na ne môžete na facebooku školy alebo na č. t. 046/542 49 97. So sebou si prineste prezuvky a športovú obuv. Tešíme sa na stretnutie s vami!

Boli sme aj vo švajčiarskej kuchyni na sry a čokoládu

V stredu 3. októbra 2018 vo večerných hodinách sme sa z našej školy vybrali na exkurziu až do ďalekého Švajčiarska. Po celonočnej ceste v autobuse sme v prvý deň navštívili fyzikálno-matematické múzeum, ktoré bolo naozaj iné ako naše slovenské múzeá. Všetky experimenty sme si mohli vyskúšať sami priamo na mieste, prípadne sme ich mohli vidieť v priamom prenose počas live show.

Na druhý deň sme navštívili Cern. V tomto malom vedeckom mestečku sa nachádza urýchľovač častíc, ktorý sa používa na výskumné účely. Tiež sme si pozreli interaktívne výstavy Microcosmos a Globe.

Po prehliadke svetovo známeho miesta sme sa presunuli do budovy OSN v Ženeve. Bolo veľmi ohromujúce vidieť veľké sály určené na rokovania napr. o svetovom hlade či odzbrojovaní.

Večer sme absolvovali ďalšiu prehliadku Ženevy, napr. Katedrálu sv. Petra, radnicu, Bourg-de-Four, známe kvetinové hodiny a i. Je to naozaj nádherné mesto a každý si prišiel na svoje.

Cestou domov sme navštívili syrárne. Mohli sme v priamom prenose sledovať za sklom výrobné postupy pri príprave syra Gruyère. Poslednou našou zástavkou boli čokoládovne, kde sme si všetci pochutnali na originálnych švajčiarskych výrobkoch značky Cailler. Cestou domov sme sa nečakane stali svedkami ľudovej slávnosti zháňania dobytky na jeseň do miestnych maštali. Bola to pekná bodka za vydarenou exkurziou.

Sviečka za nenarodené deti

26. októbra (pred Sviatkom všetkých svätých) sa v našej škole opäť konala finančná zbierka *Sviečka za nenarodené deti*. Bola organizovaná pod záštitou Fóra života v spolupráci s 10 dobrovoľníkmi zo ZŠ a SOŠ. Cieľom tejto aktivity je šíriť úctu k nenarodeným deťom, milosrdenstvo voči rodičom, ktorých sa týka potrat, a finančnou zbierkou podporiť projekty zamerané na ochranu ľudského života a jeho dôstojnosti od počatia po prirodzenú smrť, rodinné projekty, konkrétnu pomoc tehotným ženám a matkám s deťmi v krízových situáciách, poradenské služby, vzdelávacie a osvetové aktivity či profesionalizáciu

Finančná zbierka Sviečka za nenarodené deti

Svätá omša so starými rodičmi

pro-life odborníkov v sociálnej, právnej, psychologicknej a iných oblastiach.

Október patril i starým rodičom

Nezabudnúť na duchovné korene, ktoré sme dostali aj od starých rodičov, bolo cieľom mesiaca október. Opäť po roku sme pozvali našich starých rodičov do školskej kaplnky na každodennú modlitbu ruženca, ktorú sme zavřili spoločnou svätou omšou. V spolupráci so združením Fórum seniorov sa nám tiež podarilo zorganizovať prednášku pre žiakov 7. ročníka. Dozvedeli sa v nej viac o tom, ako svoj život prežívajú

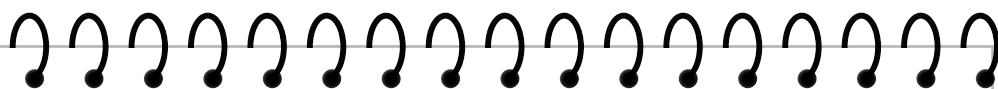

Výtvarné práce na tému Úcta k starším ľuďom

starí ľudia, ako sa cítia v dnešnej spoločnosti. Keďže v súčasnosti mnohí rodičia kvôli zamestnaniu žijú ďaleko od svojich rodičov, bolo podnetné zamyslieť sa nad svetom seniorov.

Na prvom stupni si myšlienku úcty k starším ľuďom žiaci pripomenuli na výtvarnej výchove tvorbou originálnych výtvarných prác. Vďačnosť za dar prítomnosti starých ľudí medzi nami sa dnes javí ako niečo, čo je im celá naša spoločnosť dlžná. Školy zvlášť. Veď starí rodičia a deti patrili k sebe už za čias Hviezdoslava, Tajovského či Rúfusa.

Pripravila: Elena Blašková

Pozvánka

Farnosť Krista Kráľa - Veľká Lehôtka a hudobná skupina Spray pozývajú v sobotu 24. novembra 2018 od 14:30 do farského Kostola Krista Kráľa vo Veľkej Lehôtke (Prievidzi) na **gospelové stretnutie Mladí mladým**. Už 24. ročník podujatia sa začne svätou omšou na ktorej zaspieva spevokol Nádej z Prievidze - Zapotôčiek. Po svätej omši vystúpia spevokoly Rosnička (Prievidza), Pramienok (Partizánske) a hudobná skupina Spray (Veľká Lehôtka).

Alojz Vlčko

Rozhovor so sestrou Timoteou Šebeňovou FDC

Sprevádza mladých v hľadani životných istôt

Duchovná sila a ohromný zápal v nasadení sa pre dobro mladých ľudí a zároveň zvláštna krehkosť ženy, ktorá sa ukrýva v srdci i pod rehoľným rúchom. To je sestrička Timotea. Hoci žije v Prievidzi, na Slovensku ju poznajú mladí ľudia možno viac ako mnohí naši farníci. Snáď i preto, lebo je maximálne k dispozícii pre službu mladým, a preto je rada, keď sa môže ukryť v súkromí kláštora Kongregácie Dcer Božskej lásky. O krásnej, ale i náročnej ceste duchovného sprevádzania mladých ľudí, sme sa porozprávali so sestrou Timoteou Šebeňovou FDC (42).

▪ **Timotea, ako by si opísala život mladých ľudí tvojimi očami? V čom nachádzaš radosť, úžas, krásu a čo ťa znepokojuje v súvislosti s mladým človekom dnešnej doby?**

To, čo ma na mladých (tých, s ktorými sa stretávam, s ktorými pracujem a ktorým slúžim) dnes fascinuje a priťahuje, čo je pre mňa neodolateľné, je ich maximalizmus. V duchovnom živote vo vzťahu s Bohom chcú všetko a dávajú všetko. Neuspokoja sa s povrchnými odpoveďami a odhalia pokrytectvo a predstieranie i to, či im veríme, alebo ich hádzeme do jedného všeobecného vreca „dnešných generácií“.

Mnohí hovoria o dnešnej mládeži ako o generácii, ktorej záleží iba na sebe a svojich túžbach. Moja skúsenosť s mladými je neuveriteľne bohatá na plnosť nasadenia a nadšenia, na hĺbokosť vo vzťahoch, bojovnosť za to, čomu veria. Áno, sú idealisti - vďaka Bohu.

Dnešný mladý človek vie, čo chce a ide za tým. Nedbá o to, čo stratí, lebo so stratami sa počíta. Nenechá sa odradiť neúspechom ani vlastným zlyhaním. Je veľmi priamy a priezračný. Priťahuje ho

svätosť, ktorú vidí v každodennom živote u iných, myslíac si, že on sám to nikdy takto nedokáže. Ale to je omyl, že toho nie je schopný, a vo vhodnom období svojho života to s prekvapením zistí.

Ak ma niečo znepokojuje, tak je to stále málo ochotných duchovných autorít a služobníkov v Cirkvi, ktorí by chceli úprimne, nepovrchne rozumieť mladým, ktorí by sa nechali, podobne ako Ježiš, zašpiniť ich minulosťou, ich neopakovateľným príbehom. Ľudí, ktorí by sa nechali pozvať mladými do stredu ich života, myslenia, túžob, úvah a pohľadov na svet; ľudí, ktorí by pomohli mladému človeku zorientovať sa.

▪ **V čom vidí dnešný mladý človek svoje istoty?**

Odpoveď sa nedá generalizovať. Čo osoba, to osobnosť a to iný pohľad na istoty. Najväčšiu istotu nachádzajú (je to procesuálne) v nemennom Bohu - Láске, Dobre a v Pravde, ktorá sa pod nimi nepodlomí za žiadnych okolností.

Najčastejšie v istotách sa opakujú nemateriálne dobrá, dominujú najmä hlboké vzťahy (toto je naozaj to TOP a NAJ, čo

mladí dnes riešia, čo ich znepokojuje, čo ich vie trápiť, bolieť, tešiť, naplňať, spájať i rozdeliť).

Okrem istoty, ktorú vidia v skutočných priateľstvách, vidia istoty v stabilnom rodinnom živote, v ktorom už niektorí žijú, iní k tomuto rozhodnutiu smerujú, ďalej v práci, ktorá má zmysel a bude pre nich motivujúca.

V neposlednom rade mladý človek dnes potrebuje zakotvenie v tom, že má zmysel života, že keď sa ráno zobudí, vie, že tento deň bude vyzerat' približne takto a moja úloha v tomto dni je takáto, čaká ma dnes toto a... Jednoducho tento deň má náplň. A môj život sa skladá z takýchto dní.

Toto mladý človek potrebuje mať uchopeňé a pomenované. Že jeho život ako taký má zmysel a má zmysel v jednotlivých udalostiach konkrétneho dňa. Mladí neradi prokrastinujú, nemajú radi nudu, dokonca potrebujú naučiť sa odolať jej dôsledkom.

Dajte mladému človeku príležitosť a dôveru v neho a uvidíte, čo s týmito devízami dokáže urobiť a že v niektorých oblastiach vás prerastá. To je jedna z mojich príjemných a oslobodzujúcich skúseností.

▪ **Vieme o tebe, že duchovne sprevádzaš veľký počet mladých ľudí nielen v Prievidzi. Čo zahŕňa táto tvoja služba? Ty si vyberáš ich, alebo oni nájdu teba?**

Momentálne je to prevažne tak, že oni sa ozvú mne, či by som nemala čas na stretnutie a rozhovor. Začiatky boli, cca pred 13 rokmi, opačné. Ja som oslovila niektorých, u ktorých som videla, že to potrebujú a sami nemajú odvahu prísť.

Je to viac o počúvaní ich príbehu, toho, čo žijú, čím si prechádzajú, v čom sa trápia, čo ich robí šťastnými, s čím bojujú... A niekedy, keď to tak rozlíšim, im k jednotlivým oblastiam poviem, čo v konkrétnej veci vnímam. Snažím sa, aby kaž-

dý mladý človek, ktorý príde na takéto stretnutie, odišiel s tým, že sa stretol s Božou láskou a dobrotou. Že sa stretol s Pravdou, ktorá ho oslobodzuje. Snažím sa o to, aby som pozornosť toho, kto sedí pri mne, upriamila na toho Najdôležitejšieho v jeho živote. Ako žena niekedy bojujem s tendenciou príliš dávať rady, usmerniť a pod.

Samotným cieľom takéhoto sprevádzania je najmä neprisvojiť si úlohu Ducha Svätého a nezavádzať mu svojim „mudrovaním“ a snahou mladému človeku pozdieľať svoje skúsenosti, ako som dané problémy a situácie riešila ja. Každý je tak osobitne vedený Duchom Svätým, že v jednotlivých prípadoch môžem viac pokaziť ako pomôcť.

Snažím sa im pomôcť rozpoznať Boží hlas v ich živote, aby objavili spôsob, akým sa prihovára Boh ich srdcu v každodennostiach, ako s nimi komunikuje, že to nie je neosobná sila, ale milujúci Otec, ktorý v láske nemá hranice. Mojm cieľom je pomôcť im získať potrebné „zručnosti“ pri riešení rôznych problémov a nástrah v ich živote. Nie sú závislí na sprevádzaní celý život. Postupne sú schopní sami riešiť spleť životné situácie.

▪ **Nachádzaš v službe mladým niečo mimoriadne, čo nemožno nájsť v inej oblasti života?**

Áno. Nikde inde som to nezažila. Je to niečo, čo ma vždy premáha bázňou voči dobrému Otcovi a dáva mi silu ísť ďalej a nanovo, keď príde chvíľa únavy a pochybností, či to ešte mám naďalej robiť. Ten okamih, keď sa Boh dotkne srdca človeka takým spôsobom, že to zmení jeho život, keď doslova vidím pred sebou nové stvorenie, keď sa dávajú do poriadku vzťahy v rodinách (návraty synov a dcér k otcom, zmierenie a odpustenie generácií), mladý človek nachádza zmysel života v Bohu, mení svoje postoje, hodnoty, myslenie a zanecháva koncepty starého

človeka, aby bol bližšie Tomu, ktorý za neho dal to najdrahšie, čo mal a miloval. Svojho Syna.

Je to okamih, keď som svedkom toho, že si nestihnem uviesť ani siatie a už je žatva. Lebo Boh je tu Pán časov, nie ja, nie ten človek, ktorý príde za mnou, pretože u Boha je jeden deň ako tisíc rokov - vo všetkom.

▪ **Čo považuješ z hľadiska duchovného sprevádzania mladých ľudí za najťažšie?**

Nehovorit' vždy, čo si myslím, že by mali urobiť. Niekedy ten mladý človek jednoducho musí naraziť, potrebuje sám zakúsiť na sebe aj dôsledky svojho rozhodnutia.

Pri sprevádzaní je nesmierne dôležité čítať si slobodu toho, koho sprevádzate. Robí to aj náš dobrý Boh voči nám. Nemám právo byť v tom nepodobná jemu. Samozrejme, keď vidím, že svojím rozhodnutím by mladý človek stratil večný život, spásu, tak o tom s ním hovorím.

▪ **Ako možno sprevádzať mladých ľudí a zároveň zostať sám sebou v prirodzenej autorite duchovnej osoby danej rehoľným povolaním, vekom a skúsenosťami? Nie je tu problém predsudkov mladých „voči sestričke v habite“, alebo naopak, „prispôsobenia sa“ mladým do takej miery, že sa stiera onen prirodzený rozdiel?**

Samozrejme, že je tu toto úskalie. Obojstranne. Učím náboženstvo na piaristickom gymnáziu a osobný (osobitý) prístup k mladým búra tieto predsudky voči „habitu“. Rešpektujem slobodu a vnútorný svet mladého človeka, pričom mojím cieľom je priniesť im prítlačlivým spôsobom evanjelium a pre všetkých sa stať všetkým, aby sme získali aspoň niektorých. Nestrácať pri tom svoju identitu a radikalitu oddelenosti od ducha sveta.

Mladý človek rýchlo rozpozná, či to, že

mám habit, je zvnútornené v mojom živote, alebo je to iba vonkajšie znamenie zasvätenia. A keď to vyhodnotí ako niečo autentické a pravdivé, vyhladá duchovné osoby, pretože ho priťahuje radikalizmus, oddelenosť a pravda, po ktorej túži. Mladí nechcú priemernosť, nechcú vidieť zosvetštených rehoľníkov ani sekularizovaných kňazov a zasvätených. Priťahuje ich svätosť a nepripodobnenie sa tomuto svetu.

Čo sa týka mňa ako zasvätenej osoby, môj život je závislý na dennodennej spolupráci s Božou milosťou. Modlím sa veľmi často, aby som bola chránená od pomalého, pozvoľného prispôsobovania sa všetkému, kde nevládne Ježiš Kristus. Potrebujem mať každodennú zameranosť svojho života na Ježiša, nie na svoju službu, ani na svoju prácu, ani na nič, čo nie je podrobené Kristovi.

▪ **V súčasnosti prebieha v Ríme biskupská synoda zameraná na tému rozlišovania povolania mladých ľudí. Prečo majú dnes podľa teba mladí strach odovzdať svoj život ako dar a zaviazat' sa pre službu niekomu?**

Z prostredia, v ktorom slúžim mladým, máme niekoľko kňazských povolaní (rehoľné aj diecézne) a štyri ženské rehoľné povolania. Veľmi sa tomu teším, aj keď vnímam v tejto oblasti akési obavy zo strany mladých. Rehoľné a kňazské povolanie dnes nie je veľmi atraktívne pre svoj radikalizmus a formy zrieknutia sa, umierania seba, odovzdania celého života špecifickým spôsobom Kristovi, zanechania istôt, ktoré sú niekedy falošné a podlomiteľné v skúškach života. Je tu strach z toho, čo si o mne pomyslia moji priatelia, známi, strach prijať zodpovednosť a ísť do paradoxnej neistej istoty, kde nekontrolujú svoj život tak ako doteraz, lebo tú kontrolu treba odovzdať Duchu Svätému. Je to mnohokrát to povestné krácanie vo viere, že sa Boh

nemýlil, keď ukázal na mňa. Mladý človek potrebuje dnes viac času ako pred 20 rokmi, kde sme mnohí boli schopní urobiť rozhodnutie a okamžite odísť do seminára, do rehole. Treba im dnes dať čas, priestor, pochopenie pre ich tempo rastu. Toto je jeden aspekt sprevádzania, pomôcť mladému človeku rozlíšiť svoje povolanie a dodať odvahu dať Bohu všetko takýmto spôsobom. Zanechať všetko a ísť za Ním. Pričom im neidealizujem tento spôsob života, ale s radosťou podávam vlastné svedectvo svojho osobného povolania.

▪ **Kto ti je v tvojej službe najväčšou duchovnou oporou? Máš nejaký vzor napr. aj v podobe svätého?**

Jednoznačne Duch Svätý, ktorý ma viditeľne vedie v jednotlivých stretnutiach. Je to neprehliadnuteľné, ako mi pomáha. Často mi ukazuje človeka skôr, ako ten človek požiada o stretnutie, aj to, čo mám povedať. Akoby predpripravuje naše stretnutie.

Duchovné sprevádzanie je charizmom našej kongregácie, preto často prosím o pomoc našu matku zakladateľku, Božiu služobnicu Františku Lechnerovú.

Pred niekoľkými rokmi (asi 10 rokov dozadu) som sa zverila pod otcovskú ochranu Pátra Pia, keď som ho prosila, či by som mohla byť jeho dcérou, ktorú bude z neba sprevádzať a viesť ako ten, čo sprevádzal mnohých ľudí osobne, iných korešpondenciou. Viem, že v tejto službe mi veľmi pomáha práve on.

Veľmi ma tiež v tejto službe podporuje moja komunita sestier v Prievidzi, za čo som im veľmi vďačná. Mladých duchovne nesprevádzam iba ja, ale všetky moje spolusestry v našom meste či na tom mieste, kam nás Boh pošle.

▪ **Sprevádzanie mladých istotne stojí veľa námahy, času a obety. Akým spôsobom sa ti darí oddychovať, relaxovať, načerpať sil?**

Potrebujem sa veľa modliť. Kdekoľvek, akýmkoľvek spôsobom - slovom, piesňou, písaním, prechádzkou, čítaním, kreslením, pohľadom, tancom, tichom, smiechom, plačom, aby som neprestala byť citlivá na Boží hlas v mojom srdci a nenechala sa oklamať nepriateľom mojej spásy či neprípodobnila sa tomuto svetu zmýšľaním. Mám veľmi rada čas strávený v prírode, kde sa rada modlím, oddychujem. Alebo v našej záhrade. Rada čítam knihy a veľmi rada tiež varím.

▪ **Tvoje povolanie cez službu mladým ťa činí duchovnou mamou. Každá mama má podvedome prirodzený strach o svoje deti, keď vidí v ich živote nejaké prekážky alebo nebezpečenstvá. Máš takéto obavy aj ty? Ako sa ti darí ich prekonávať?**

Toto bola pre mňa škola viery. Učiť sa pustiť ich z „ochranného objatia“ a nechať ich aj spadnúť, naraziť, poučiť sa z vlastných chýb. Ale verte mi, je to jeden z najprirodzenejších a najrýchlejších spôsobov, ako tú chybu už nezopakujú. Mladý človek je neskutočne pružný aj duchovne. Dokáže sa spamätať z otrasu, poučiť sa z chyby, vrátiť sa k pôvodcovi

každého Dobra a nehladať už „cisterny s dažďovou vodou, keď môže piť živú vodu z Prameňa.“

▪ **V čom vidíš najväčší potenciál mladého človeka, ktorý ti možno dáva i potrebnú nádej vytrvať v tvojej službe?**

Keď mladý človek uverí Bohu a zakúsi jeho Lásku a Milosrdenstvo, je radikálny v tom, ako Boha miluje, a chce robiť to, čo Milovaného potešuje, aj keď ho to stojí zrieknutie sa svojich plánov a predstáv. Rád umiera sebe, aby žil Ten, ktorého miluje. A toto prináša aj do vzťahov, ktoré buduje. Dáva všetko. Nepočíta, nekalkuluje, neklame.

Poznám mnoho mladých, ktorí sa dostali z ťažkých závislostí a žijú naozaj krásny, slobodný, čistý a svätý život. Lebo RAZ sa ich dotkol Nieкто, kto im veril viac ako oni sebe, a veril im viac ako my dospelí. A zmenil im život. Už nie sú otroci, ale synovia a dcéry.

Mladí sa nevzdávajú svojich cieľov. Sú neunávní v radosť a kreativite, spontánnosti a úprimnosti. A vedia byť vďační.

▪ **Napokon, čo by si ako človek, ktorý vidí do srdca mladých ľudí, odkázala ich rodičom, príp. starým rodičom?**

Rodičia sú prvými formátormi srdca každého mladého človeka. Majú veľkú moc. Budovať, ale aj ničiť. Najmä snahou re-

alizovať svoje vlastné predstavy, ako by mal život mladých vyzerat'. Kde by mali pracovať, študovať, s kým by sa mohli najvýhodnejšie priateľit' a pod. Istotne to robia takto v dobrej viere.

Ja by som ich v pokore srdca poprosila, aby sa nesnažili svoje (najmä dospelé) deti menit' podľa toho, čo si oni ako autority myslia, že je pre nich dobré a správne. To vie len a jedine Boh, lebo on jediný vidí do srdca človeka, on ich originálne a jedinečne vytvoril s jedinečnými darmi, schopnosťami, snami, túžbami, povahami. A on má s každým z nás svoj plán a zámer a svoj čas, kedy a ako bude menit' naše životy, zasahovať, brúsiť náš charakter a podobne. Nie sme to my, ktorí máme vyvíjať vonkajší tlak na naše deti, aby boli lepšie, viac veriace, poslušnejšie, šikovnejšie, zrelšie, zodpovednejšie, dokonalejšie, aby si našli prácu, ktorá sa nám páči, školu, ktorá bude dosť prestížna a podľa našich plánov, partnera, s ktorým my budeme spokojní. Je to Boh, ktorý vyvíja vnútorný „tlak“, usvedčuje, zastavuje, napomína, posúva, vedie, mení... Má svoje cesty, svoje spôsoby, svoj čas.

Tiež by som ich poprosila, aby sa za ne modlili po celý ich život a prosili o milosť, aby sa v životoch ich detí naplnil Boží zámer s nimi a aby ich nič neodlúčilo od Božej lásky, ktorá je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého.

A aby sa modlili aj za nás, ktorí sme dostali od Boha milosť sprevádzať a pomáhať pri formácii sídc detí, aby sme mali dostatočnú pokoru a lásku a potrebnú múdrosť byť sprievodcami, poradcami pri ich dôležitých rozhodnutiach.

Ďakujem ti za rozhovor a želim ti, aby veľa mladých ľudí aj vďaka tvojmu múdreému sprevádzaniu našlo vo svojom živote istotu Lásky!

Text: Elena Blašková

Foto: archív sestry Timotey Šebeňovej FDC

Sociálny rozmer evanjelizácie

Evangelii gaudium, 12. časť

Spoločné dobro a sociálny mier vyjadrený ako dôstojnosť každej ľudskej osoby sú hodnotami, pre hlásanie ktorých sú potrební odvážni proroci, ktorí sa nezľaknú zaužívaného komfortného štýlu života dnešnej spoločnosti. Vo štvrtjej časti exhortácie zameranej na sociálny rozmer evanjelizácie predkladá pápež František štyri princípy usmerňujúce vývoj sociálneho spolužitia a budovanie ľudu, v ktorom sa rozdiely harmonizujú v rámci jedného spoločného plánu.

Čas je dôležitejší než priestor

Táto zásada umožňuje pracovať vo všetkých oblastiach života so zreteľom na budúcnosť bez posadnutosti na okamžitý výsledok. Je to v podstate opak toho, čo vidíme v súčasnej spoločnosti, kde „mať veci okamžite“, „vyriešiť veci okamžite“ znamená „žiť šťastne“, pričom sa akoby úplne obchádza čnosť trpezlivosti a vytrvalosti v čakaní na naplnenie cieľov. Pápež vysvetľuje, že „ak dáme prvenstvo priestoru, pôjdeme sa zblázniť, aby sme všetko hneď vyriešili, a tak sa zmocnili každého priestoru, moci a sebaopotvrdenia“.

Je želateľné viac spúšťať procesy na budovanie ľudu, než získavať okamžité výsledky, aby tak „kúkol“ mohol byť porazený dobrotou pšenice, ktorá sa časom ukáže“.

Jednota prevláda nad konfliktom

Ďalšou zásadou je ochota vidieť zmysel jednoty celej skutočnosti viac ako samotný konflikt. Nemožno konflikt obchádzať, ale ani sa v ňom stratiť. Svätý Otec považuje za najlepší spôsob riešenia konfliktov daný konflikt prijať a strpieť; vyriešiť ho a premeniť na ohnivko spájajúce sa s novým procesom v duchu slov evanjelia, že sú „błahoslavení tí, čo šíria pokoj“. Uvedeným spôsobom je potom možné budovať spoločenstvo v rozdielnosti. Táto úloha je zverená vznešeným osobám, ktoré majú odvahu ísť s potrebným nadhľadom za hranice povrchnosti a dokážu vnímať druhých v ich najhlbšej dôstojnosti.

Prvotnou oblasťou, v ktorej sme povolani získať toto upokojenie rozdielnosti, je naše vnútro, náš vlastný život...

Skutočnosť je dôležitejšia než myšlienka

Myšlienka odtrhnutá od reality ústi do idealizmov, ktoré nedokážu človeka motivovať. Naopak, motivuje nás realita osvietená uvažovaním. Vieru nemožno zjednodušiť len na slová, pretože skutočnosť, ktorú vidíme, cítime, prežívame, je viac ako myšlienka, viac ako slová. Naša pozornosť sa preto môže obrátiť práve na Slovo, ktoré sme pozvaní uskutočňovať skrze vieru činnú a plodnú v skutkoch, t.j. viditeľnými skutkami zjavovať neviditeľné Slovo.

Neuvádzať Slovo do praxe znamená stavať na piesku.

Celok je viac než jedna časť

Venovať pozornosť globálnemu rozmeru nad každodennými malichernosťami je výzvou pre celú spoločnosť. Pracujeme v malom, s tým, čo sme dostali, s tým, kde sa nachádzame, s tým, čo máme nablízku, ale so širšou perspektívou. Jednota národov znamená celok osôb zjednotených v spoločnosti, ktorá sa snaží o spoločné dobro zahŕňajúce každú jednu osobu. Nikto by nemal byť vylúčený zo spoločného dobra a pokoja ľudskej rodiny.

Evangelium je kvasom, ktorý preniká celé cesto, mestom, ktoré žiari na návrší a osvecuje všetky národy.

Pripravila: Elena Blašková

Nezaslúžená istota

Je to už pomaly sedem rokov, ale mnohí z nás si dodnes pamätajú bilbordy z predvolebnej kampane Smeru s nápisom „Ľudia si zaslúžia istoty“. Podľa mnohých toto výborne zvolené heslo pomohlo Róbertovi Ficovi a jeho strane v marci 2012 jednoznačne vyhrať parlamentné voľby. Sľúbené politické istoty sa medzitým stali terčom množstva žartov, ľudia však po istotách neprestali túžiť. Táto túžba je totiž človekovi prirodzená a s vekom rastie.

Možno aj preto sa redakčná rada nášho farského časopisu rozhodla pre túto tému práve na jeseň, v novembri. Keďže tento mesiac začíname slávnosťou všetkých svätých a spomienkou na zosnulých, pripomína mi to aj výrok amerického prezidenta Benjamína Franklina z 18. storočia: „Na svete sú iba dve istoty: dane a smrť.“ Poslucháči istej komerčnej rozhlasovej stanice však nedávno tvrdili, že ich je viac, napríklad: „Je isté, že v pondelok ráno bude pod Strečnom a na vjazde do Bratislavy zápcha.“, alebo „Je isté, že keď do polievky nedám soľ, nebude nikomu chutiť.“, či: „Je isté, že v prírode bude v noci tma a ráno vyjde slnko.“ a pod.

Základné istoty

Samozrejme, že túžba po istotách je o niečom inom. Odráža základné ľudské pudy a z nich vyplývajúce túžby a potreby. V rámci zachovania života si teda chceme byť istí, že budeme mať čo jesť, a tiež, že budeme môcť dať jesť svojim blízkym (najmä deťom). Taktiež že budeme mať kde bývať.

Ak si tieto veci zabezpečíme pomocou peňazí, prirodzene chceme mať istotu práce, v ktorej si ich zarobíme, ako aj istotu vyplatenia mzdy, alebo od istého veku istotu dôchodku. Patria sem tiež istoty zaručujúce, že nám tieto veci nikto nevezme, teda bezpečnosť, spravodlivosť, mier a podobne. V neposlednej miere aj dostupnosť tovaru či jeho cenová stabilita a kvalita. Istoty v tomto smere sú najmä spoločensko-ekonomické či právne veličiny.

Pud zachovania rodu nás zas posúva do vzťahovej a sociologickej oblasti. Istota lásky, vernosti a oddanosti manželského partnera, starostlivosti rodičov a vďačnosti detí patria medzi základné túžby väčšiny ľudí.

Sú tu však aj iné veci, v ktorých si chceme byť istí: profesionalita a dobrý úmysel učiteľov, trénerov, vychovávateľov, lekárov, vodičov autobusov, atď. Istota vo vzťahu sa dotýka aj náboženského života, veď on je „naviazaním sa“ na Boha. Neistota vo všetkých týchto veciach kazí náš život a môže spôsobovať doslova nechuť žiť či v krajnom prípade zúfalstvo.

Nereálnosť stopercentnej istoty

Základnou filozofickou istotou je však istota neistoty. Teda že nič nie je isté. Na prvom mieste nie je istý náš život. Nevieme „ani dňa, ani hodiny“ odchodu z tohto sveta. Staré latinské príslovie hovorí: „Mors certa, hora mortis incerta.“, teda že smrť je istá, ale hodina smrti neistá.

Napriek tomu, že prežívame relatívny blahobyt a nik v našom prostredí nemusí hladovať, nie je isté, či to tak vždy bude. V krajinách zmietaných vojnou vidíme, ako rýchlo človek môže prísť o všetko materiálne zabezpečenie. Nie len o strechu nad hlavou, ale aj o oblečenie a jedlo, a tiež o možnosť nadobudnúť tieto veci.

Vo vzťahoch je nám zlyhanie istoty, žiaľ, ešte známejšie. Koľko veľkej lásky vychladlo, koľko manželských sľubov sa porušilo, koľko rodičov zlyhalo vo vý-

chove! O nevďačnosti detí ani netreba hovoriť, ako ani o neprofesionálnom, ba niekedy doslova zlom prístupe lekárov, učiteľov, vodičov, atď.

Náboženská istota

Ešteže aspoň v tej náboženskej oblasti máme istotu. Tak to vnímal najmä náš bývalý biskup, Mons. Rudolf Baláž: „Viera nám dáva istotu, jedine ona!“

Aká je však istota viery? Mnohí si ju predstavujú ako istotu v učení, istotu pravdy. Áno, máme tu aj hlavné pravdy, aj mnoho iných nemenných dogiem, ale súčasne aj mnoho vecí, ktoré sa vyvíjajú. Podobne, ako sa mení pohľad na asketiku, morálku, liturgiu, atď.

A istota vzťahu? Nuž veru, z našej strany si ani Pán Boh nemôže byť istý našou vďačnosťou, oddanosťou a láskou. Na druhej strane my si môžeme byť istí jeho láskou voči nám. Aj keď si vôbec nemôžeme byť istí, že ju prejaví tak, ako chceme

a čakáme. Istota viery totiž nie je istota mágie - toto urobím, toto sa pomodlím a toto za to dostanem.

Verím, že Boh je láska, a preto ma má rád vždy a všade a napriek všetkému. Ved' nemôže zaprieť seba samého, svoju podstatu. Z uvedeného je však jasné, že táto jediná istota tu nie je vďaka nášmu náboženskému výkonu. Je nezaslúženým darom.

Ako zvládnuť tento obrovský rozpor - túžbu a súčasne nereálnosť jej naplnenia? Môžeme hľadať nové istoty a ľudí, ktorí nám ich dajú či aspoň sľúbia. Myslím si však, že lepším riešením je odpovedať na základné výzvy, ktoré z toho plynú: prijať reálny pohľad na život a snažiť sa napodobniť Nebeského Otca v láske, aby sme my boli istotou pre našich blízkych.

Text: Vladimír Slovák
Foto: Mária Melicherčíková

Bola posledná, teraz je prvá

Istoty sveta sú neisté pre získanie neba. Večnosť v nebi, istota trvalého prebývania s Bohom, patrí tým, ktorí v živote stavili na neistotu. Neistotu odovzdanosti do rúk Niekeho, v koho existenciu „iba“ verili. Vďaka láske, ktorú zakúsili. Lebo On je Láska.

Marta žila po celý život bez viery v Boha. Aspoň Mária si to o nej povýšenecky myslela. Bola to jej najbližšia a zároveň najvzdialenejšia susedka, o ktorej Mária nemala záujem vedieť nič viac. Ako „dobrá katolíčka“ súdila Martu už aj pre tých pár vecí, ktoré o nej vedela.

Marta bývala hneď vo vedľajšom byte vedľa Márie, a predsa sa ženy osobne poznali iba málo. Žili v dvoch rozdielnych svetoch, ktoré oddeľoval múr panelového domu, a tak sa dlhé roky chtiac-nechtiac počúvali len

cez stenu. Keď jedna z nich telefonovala s najbližšími, tá druhá to vždy počula. Keď mala kašeľ jedna, vnímala ho aj druhá. Keď sa jedna hnevala alebo veľmi tešila, vedela často o tom aj suseda za stenou.

Marta sa javila utiahnutej Márii ako veselá osoba plná života. Ten z nej priam kypel napriek tomu, že mala diagnostikovanú rakovinu a pravidelne trpela záchvatmi kašľa.

Mária, uzavretá vo svojom vlastnom svete, z ktorého vychádzala len sporadicky, nedokázala vstúpiť do sveta Marty a otvoriť sa pre jej život. Mária sa bála tej plnosti života vo svojej susedke, bála sa jej agresívnej choroby, ktorá sa pomaly začala prejavovať na jej bledej tvári. Bála sa jej neusporiadaného života po boku muža, ktorý nebol jej manželom. Ved' Mária žila navonok presne opačne. Navonok.

Akoby svet Máriu a Martu okrem steny ničím nespájajal.

Ale aj Mária bola chorá. Nie tak viditeľne ako Marta. Mala „iba“ rakovinu duše, ktorá sa prejavovala smútkom v rôznych podobách. Pravidelne upadala do tmy, topila sa v slzách a nenachádzala zmysel svojho života. Jediné, čo jej dávalo silu žiť, bola práve viera v Boha. Nachádzala v ňom pokoj. V jeho milosrdenstve. Preto sa veľa modlila a prosila svojho Boha o milosrdenstvo. Pre seba aj pre druhých.

Keď Mária často cez stenu izby počula v neutíchajúcich záchvatoch Martu kašľať, bolo jej susedky ľúto. No nedokázala v sebe prekročiť hranicu predsudkov. Jediné, na čo sa zmožila, bola len jej donekonečna odriekaná modlitba. Najradšej sa modlila Korunku Božieho milosrdenstva a zahŕňala do nej aj svoju chorú susedu.

Prešiel dlhý čas, počas ktorého si Mária čoraz viac uvedomovala, že svoju susedku už dávno nevidela a ani nepočula. Vrávalo jej to

v hlave. Kde je Marta? Sem-tam stretla jej priateľa, ktorý s ňou žil v jej byte a v Martinej chorobe sa o ňu príkladne a s láskou staral. Mária sa podvedome bála najhoršieho, ale hanbila sa svojho suseda opýtať.

A potom byt vedľa stíchol úplne. Už nebolo vidieť ani počuť nikoho. Ani suseda. Celé mesiace.

Po namáhavom dni Mária vystupovala po schodoch do vestibulu bytovky. Ovešaná nákupnými taškami, nemohla si otvoriť dvere hneď, preto jej dobre padlo, keď zrazu zbadala suseda. Otvoril jej s milým úsmevom, na aký bola pri ňom vždy zvyknutá. Začali sa rozprávať a reč padla aj na susedku. „A ako sa má pani suseda?“ opýtala sa neisto Mária. „Jaj, susedka, veď my sme už Martušku pred rokom a pol pochovali!“ so zvláštnym tónom hlasu povedal sused.

Márii prebehol mráz po chrbte. Tušila, že Martu zastihla smrť, ale že o tom taký dlhý čas vôbec nevedela, prišlo jej ako nemilosrdný súd nad ňou samou, nad jej egoizmom, nevšímavosťou, odsudzovaním. Veľmi sa zahanbila. Pred ním, aj pred Ním. Chcela urobiť niečo, čím by to odčinila. Ale je to ešte možné? Roky ľudskej ľahostajnosti boli ako ťažký kamenný kríž, ktorý jej padal na srdce. Preto sa zo všetkých síl snažila prejavit' aspoň hlbokú účasť v rozhovore so susedom. Rozprával o svojom terajšom živote i o posledných mesiacoch v blízkosti svojej chorej priateľky.

Mária spolu so susedom vystúpili na poschodie, kde bývali. Zrazu ju v zajatí spomienok na Martu i túžby, aby Mária ešte lepšie spoznala ich život, pozval dnu. Do bytu nebohej susedky.

Vstúpila s bážňou, s vedomím, že tam už nikdy nenájde ženu, u ktorej si kedysi dopiekala žemľovku v rúre, keď sa jej vlastná rúra pokazila. Fotografia na policičke pripomínala Martinu lepšiu časť života na zemi, v ktorej ešte nebolo poznať stopy zákernej choroby. Malý obrázok Božieho milosrdenstva opretý o fotografiu, naopak, tú najlepšiu časť jej terajšieho života.

Mária čoraz napätejšie počúvala susedovo

rozprávanie. O tom, ako ju v posledných mesiacoch po silnom epileptickom záchvate musel zaviesť do hospicu, kde sa o ňu starali, keďže doma už zostať nemohla.

Mária tušila, že vstúpila do tohto bytu pre niečo dôležité. Ten malý obrázok ju posilňoval v dôvere. Cítila, ako veľmi potrebuje ona sama Božie milosrdenstvo. Pre dlhý čas svojho sebeckta a nezájmu voči osobe blízkej, a pre ňu tak vzdialenej. Napokon sa osmelila a do posvätného ticha susedových spomienok zazneli jej slová plné nádeje: „A prijala susedka pred smrťou sviatosť zmierenia?“ Sused akoby sa potešil a začal vysvetľovať: „No, ona nebola pokrstená. Ale ku koncu života sa dala v tom hospici pokrstiť! Boli sme pri tom. Za krstnú mamu si zavolala lekárku, čo sa o ňu starala.“

Mária si myslela, že v živote nepočula radostnejšie a krajšie slová! Pokrstiť! Dala sa pokrstiť! Aký to nepochopiteľný prejav Božej Lásky! I tej ľudskej. Veď Mária veľmi dobre vedela, že tento šťastný koniec je aj jeho zásluhou. Zásluhou starostlivej lásky muža voči chorej žene. Možno by bez tejto lásky zomrela oveľa skôr. Možno by bez jeho pomoci nestihla to najdôležitejšie, čo jej život chcel ponúknuť ako dar. Kristov krst. Čistotu duše, akú má dieťa. A potom večnosť. Spásu. Nebo. 60 rokov bolo akoby vymazaných a zostala iba láska. Lebo tá je najväčšia. Všetko pominie, ale láska zostáva navždy...

V ten deň Mária pochopila, že to bola susedka Marta, ktorá prelomila múr odcudzenia medzi nimi dvoma. Odišla do neba a odtiaľ svedčí o nekonečnom Božom milosrdenstve a добрôte. Bola posledná, a teraz je prvá.

Mária verí, že Marta celkom iste oroduje v nebi aj za ňu, aby už konečne nežila zahľadená iba do seba, ale aby mala súcitné a milosrdné srdce, otvorené oči, ústa naplnené povzbudivými slovami a ruky ochotné pomáhať ľuďom okolo seba. A aby bola vdáčna... Istotu neba otvára kríž a láska.

Text: Margaréta Lúčna

Foto: Ivan Václavík

Nakoľko istá môže byť istota?

„Ak je totiž napokon môj blahobyť a moje bezpečie dôležitejšie ako pravda a spravodlivosť, potom platí právo silnejšieho a kraľuje násilie a lož. Pravda a spravodlivosť musia stáť nad každým mojim fyzickým pohodlím a bezpečím, inak sa stane samotný môj život lžou.“ (Benedikt XVI., encyklika *Spe salvi* 38)

Azda najznámejšou odbornou knihou o neistote v spoločnosti je dnes kniha sociológa Ulricha Becka *Riziková spoločnosť* (1984). Hneď v jej úvode konštatuje, že v súčasnej rozvinutej spoločnosti, ktorá vznikla na to, aby zrušila prirodzené obmedzenia a otvorila pred človekom možnosti zaujať v spoločenskej štruktúre pozíciu podľa vlastného rozhodnutia a úsilia, vzniká nový **osud ohrozenia**, pred ktorým sa napriek všetkým snahám nedá ujsť. Na rozdiel od stavovských alebo triednych spoločností, v tejto situácii nemáme do činenia s biedou, ale so **strachom**, ktorý nie je pozostatkom z minulosti, ale je produktom modernity, a to v jej najvyššom vývojovom štádiu. S biedou jednotlivcov môže bojovať, ale s nebezpečenstvami epochy atómu, ktorej ničivé pôsobenie ľudské zmysly obyčajne priamo nepostrehnú a ktoré zasiahli hlboko do životného prostredia, už nie. Beck poukazuje na **veľký nepomer medzi prírodným / prirodzeným a spoločnosťou**, ktorý spôsobuje, že všetko, čo by mohlo klásť odpor nebezpečenstvu, sa banalizuje.

Ľudská snaha o všeobecný blahobyť - veľký ideál moderných spoločností - je aj hlavnou silou, ktorá poháňa globalizáciu. Snaha o blahobyť je ešte väčšia ako snaha o slobodu, pretože **v dnešnom materialistickom myslení sa existenčná istota chápe ako predpoklad, bez ktorého niet slobody**. Vznikol tak celosvetový, do veľkej miery deregulovaný (zbavený kontroly národných štátov a prirodzených skupín) ekonomický systém, ktorého hlavným cieľom je technologický rozvoj a zisk. Technologický, materiálny pokrok a zisk sa stali nespochybniteľnými, absolútnymi hodno-

tami a cieľmi ekonomických snáh, pretože sa verí, že len vďaka nim možno dosiahnuť spravodlivú spoločnosť a dobrých ľudí. Ako upozornil pápež Benedikt XVI., Marx (otec súčasného materializmu) sa hlboko mýlil: „Zabudol na človeka a zabudol na jeho slobodu. Zabudol, že sloboda zostane vždy slobodou, a to aj slobodou pre zlo. Veril, že len čo sa usporiada ekonómia, všetko bude v poriadku. Jeho skutočným omylom je materializmus: človek totiž nie je iba produkt ekonomických podmienok a nemožno ho vyliečiť len zvonku, vytvorením priaznivých podmienok.“ (*Spe salvi* 21)

Odhliadnuc od stavu prírody a životného prostredia, v spoločnostiach založených na blahobyti a slobode **sa stáva ústredným problém istoty**. Vyplýva z napätia medzi súťažou o najvyššie spoločenské pozície (na ktorých treba držať krok s neustále narastajúcim bohatstvom, zväčša bez obmedzenia ideou spoločného dobra) a spoločenskými štruktúrami (ekonomickými, politickými, kultúrnymi), ktoré sa čoraz viac prispôbujú súťaži o spoločenské pozície a osobný blahobyť, čím v konečnom dôsledku podriaďujú ľudské vzťahy a prirodzené väzby ekonomickým zásadám. **Dosiahnuť istotu sa stalo ojedinelým a najvyšším spoločenským privilegiom**, ktoré prislúcha niektorým jednotlivcom, a je novým, že ide o neporovnateľne väčšiu mieru materiálnej a spoločenskej istoty, než mali dávnejší mocnári.

Ekonomizácia či materializácia spoločenských inštitúcií a medziludských vzťahov sa prejavuje rôznymi spôsobmi. Tým, že preniká do povahy usporiadania spoločností, si ju nie vždy jednotlivci aj dobrovoľne volia. V mnohých prípadoch

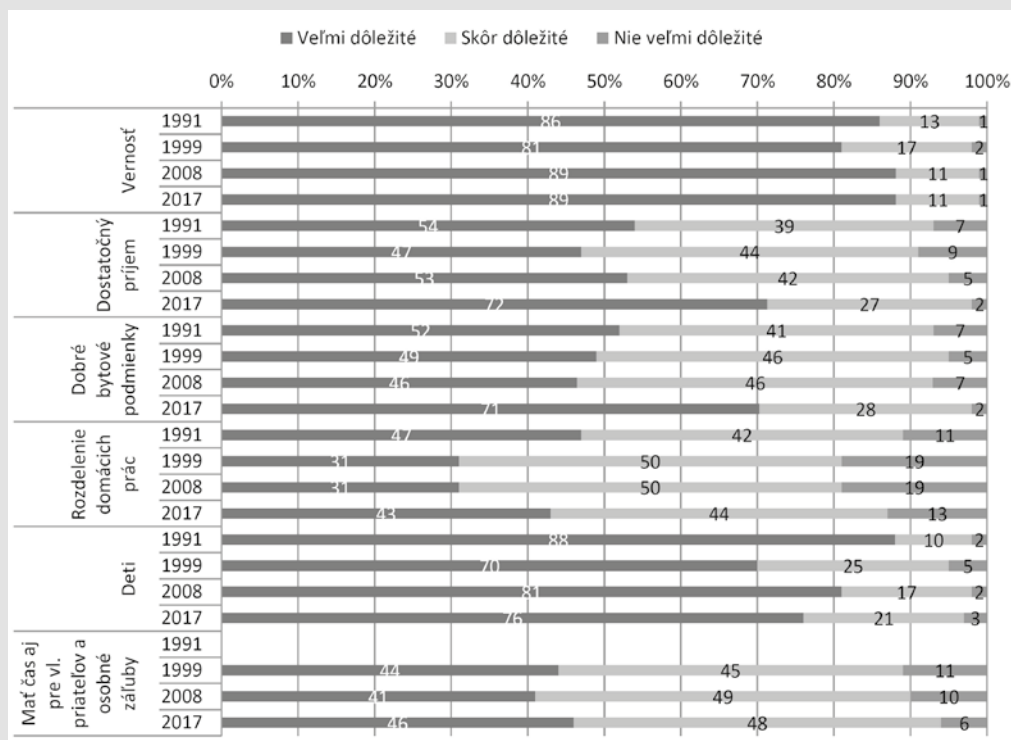

sú jej vystavení. Dnes sa človek do spoločenského života a štruktúry zaraduje hlavne prostredníctvom svojej pozície v ekonomickom systéme. Prvotne na pracovné zaradenie sa orientuje jeho výchova a vzdelávanie, miesto bydliska (tiež krajina) a nakoniec aj rodinný život. Takéto spoločenské usporiadanie sa považuje za slobodnejšie a spravodlivejšie než ktorékoľvek predtým a v mnohých ohľadoch to tak nepochybné je.

Množstvo chudobných, osamelých a marginalizovaných ľudí a skupín však ukazuje, že **materiálna istota pre spoločenskú spravodlivosť a slobodu nestačí**. Pre ľudský

rozvoj a dôstojný život sú potrebné aj iné „istoty“, ktoré môžu prispievať naopak k materiálnej stabilite. Spomeňme aspoň istotu spoločenského zázemia (počínajúc rodinnými a lokálnymi väzbami), istotu úcty k ľudskej dôstojnosti (aby nebol človek človeku vlkom), istotu slobody myslenia (aby ideál tolerancie neznamenal zákaz pre každú názorovú rozdielnosť).

Na Slovensku sme materialistické myslenie zďaleka nezažehnali s odmietnutím marxizmu-leninizmu ako štátnej ideológie. S nárastom konzumnosti sa stále rozvíja v mnohých oblastiach života. V poslednej vlné Výskumu európskych hodnôt sa u nás

Graf: „Uvádzame skutočnosti, ktoré ľudia považujú za podmienku harmonického manželstva alebo partnerstva. Povedzte, prosím, o každej z nich, či ju vy osobne považujete za veľmi dôležitú, skôr dôležitú alebo nie veľmi dôležitú pre harmonické manželstvo alebo partnerstvo.“ (Odpovede 18 a viac ročných respondentov v %, reprezentatívne za celú SR.)

Zdroj: databáza EVS 2017, projekt APVV č. 15-0653, SÚ SAV Bratislava, vlastný výpočet.

napríklad prejavila **materializácia myslenia o manželstve** (vid' graf), a to oveľa častejším zdôrazňovaním „dostatočného príjmu“ a „dobrých bytových podmienok“ ako podmienok harmonického manželstva alebo partnerstva než v roku 2008 a skôr. Hoci sa zmenili aj reálne materiálne podmienky ľudí, tento výskum ukázal, že bez ohľadu na ne ide o vlastnosť myslenia našich obyvateľov o manželstve. V odpovediach respondentov sa totiž neukázali rozdiely podľa pohlavia, veku, miesta bydliska či znakov reálnej ekonomickej situácie. Práve naopak, zdôrazňovali ich o niečo častejšie podnikatelia a samostatne zárobkovo činné osoby, študenti, zamestnaní na 30 a viac hodín týždenne než nezamestnaní či invalidní a starobní dôchodcovia. To neznamená, že za týmto vývojom myslenia nemôže byť aj ťažká ekonomická si-

tuácia, ktorá by si zaslúžila hlbší výskum. Znamená to však, že sa tu rozvíja myslenie typu „neidem do manželstva, lebo si ho nemôžem dovoliť“. Opodstatnené či nie, je to myslenie, ktoré človeka uzatvára do neistoty samoty a bráni ľudskému aj spoločenskému rozvoju. Alternatívou by mohlo byť myslenie: „čo má spoločné to, či chcem manželstvo a deti s tým, akú mám momentálne zmluvu a plat“? O to skôr, že pracovné zmluvy sú čoraz krátkodobejšie a platy premenlivé. Tlak spoločnosti na určitý spôsob správania je jedna vec. Naša ľahostajnosť k ťažkostiam druhých alebo súhlas s takýmto správaním je druhá. Mimochodom, v rámci SR zdôrazňovali tieto dve podmienky manželstva ako veľmi dôležité najčastejšie respondenti z Trenčianskeho kraja.

Mária Suríková

Nebol si vždy istý

Svätý Óscar Romero

Žil v ťažkej situácii a ťažkej dobe. Častokrát nevedel, ako konať, čo je správne a čo už nie. Pritom jeho zodpovednosť bola veľká, veď bol arcibiskupom San Salvadora. A to práve v období, keď bezprávie autoritárskeho režimu páchané na jednoduchých ľuďoch začínalo byť neúnosné.

Óscar Romero sa narodil 15. augusta 1917 v Ciudad Barrios v Salvádore v Strednej Amerike. Mal päť bratov a dve sestry. Keďže miestna škola ponúkala len trojročné vzdelávanie, po jeho skončení bol vzdelávaný súkromne. Medzitým ho otec priučal i tesárskemu umeniu. On však prejavil túžbu stať sa radšej kňazom, ktorej jeho rodičia nebránili.

Z kňaza arcibiskupom

Óscar vstúpil do seminára v Salvádore a doštudoval na Gregoriánskej univerzite v Ríme. V roku 1942 bol vysvätený za kňaza. V nasledujúci rok sa vrátil späť do Salvádoru. Stal sa kňazom v malej farnosti v Anamoróse a neskôr v San Mi-

guel, kde pôsobil viac ako 20 rokov.

Keďže Romerov život bol plný aktivít, služba ho postupne dost' vyčerpala. Bol nútený navštíviť psychiatra, ktorý mu diagnostikoval obsedantno-kompulzívnu poruchu. Okrem bežných ťažkostí ho teda začali znepokojovať (a v rozhodnutiach zneistiť) i neopodstatnené úzkosti.

Napriek tomu bol v roku 1966 zvolený za tajomníka Konferencie biskupov pre Salvádor. V roku 1970 sa stal pomocným biskupom v San Salvadore a o štyri roky neskôr biskupom v chudobnej diecéze Santiago de María. Napokon bol v roku 1977 menovaný za arcibiskupa v hlavnom meste San Salvador. Vtedajšia salvádorská vláda tento výber Ríma uvítala, mnohí z miestnych kňazov

však nie. Šírili sa totiž medzi nimi myšlienky teológie oslobodenia a viacerí z nich otvorene sympatizovali s marxizmom. Arcibiskupa známeho svojím konzervatívnym zmýšľaním sa teda dost' obávali.

Hlas chudobných

Už krátko po tom, čo sa Romero ujal svojej arcibiskupskej služby, sa stala udalosť, ktorá ho hlboko zasiahla a ovplyvnila v ďalšej činnosti. Na príkaz vlády bol teroristami zavraždený jeho osobný priateľ, jezuitský kňaz Rutilio Grande, aktívne pôsobiaci medzi chudobnými. „Keď som sa na neho pozrel, ako tam leží mŕtvy,“ povedal neskôr Romero, „pomyslel som si: Ak ho zabili pre to, čo robil, potom musím aj ja kráčať po tej istej ceste.“

O vyšetrenie vraždy žiadal arcibiskup vládu len márne. Začal teda verejne hovoriť o veciach, o ktorých dovtedy hovorievať nezvykol. Kritizoval príčiny chudoby, sociálnu nespravodlivosť, ale i vraždy a mučenie uskutocňované v Salvádore s tichým súhlasom vlády, prípadne jej priamym nariadovaním. Požiadal dokonca prezidenta USA, aby už do Salvádoru neposielal amerických vojakov, ktorí len pomáhali vláde vykonávať jej nekalú činnosť. Pôsobil doslova ako „hlas chudobných“.

Poslúchať Boha a nie ľudí

Vďaka svojmu humanitárnemu úsiliu sa Romero zanedlho stal medzinárodne známou osobnosťou. Povedomie o zločinoch konaných v Salvádore sa snažil šíriť nielen osobnými rozhovormi s významnými ľuďmi sveta, ale i prostredníctvom diecézneho časopisu Orientácia i vysielaním svojich kázni v rozhlase.

Jeho odvaha však začala byť trňom v oku všetkým tým, ktorých svojimi slovami či činmi ohrozoval. Keď 23. marca 1980 predniesol kázeň vyzývajúcu vojakov, aby prestali počúvať vládu a začali počúvať Boha, rozhodli sa už viac nečakať a arcibiskupa Romera sa navždy zbaviť. V nasledujúci

deň bol počas slúženia svätej omše zastrelený členom pravicovej eskadry smrti.

Pohrebu arcibiskupa Romera sa zúčastnilo viac ako 250 000 ľudí z celého sveta. Vybuchla počas neho bomba a ostreľovači zabili niekoľko desiatok ľudí. Slová, ktoré Romero povedal pár dní pred svojou smrťou („Zabijú ma, ale znovu povstanem v salvádorskom ľude.“), sa však vzápätí začali naplňať. Vypukla občianska vojna, ktorá viedla k podpísaniu mierovej dohody medzi ľavicovými guerillami a pravicovou vládou v roku 1992.

Óscar Romero bol pápežom Františkom blahorečený v roku 2015 a svätorečený len prednedávnom, 14. októbra 2018. Ako napísal Imrich Gazda v texte Zavrhovani svätí, nebolo to preto, že by bol nejakou bájnou postavou či neporazitelným hrdinom. Práve naopak. Romero sa často ocital v životných situáciách, v ktorých nebolo ľahké robiť správne rozhodnutia. Musel sa vymotať zo spleti protirečivých názorov a konať, aj keď si sám sebou nebol celkom istý. On však dokázal i v tomto všetkom odolať všetkým mocenským (politickým i cirkevným) tlakom a nasledovať hlas svojho svedomia. A práve v tom spočíva sila jeho svätosti.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: en.wikipedia.org, www.balustrada.cz, foto:vox.com

Pod lipou

Velkými lyžicami naberajú kolko sa len dá, ale päť malých úst toľký náklad nezvláda. Biele „fúzy“ od jogurtov od ucha k uchu rozosmieľajú každého na dvore. Z roztopeného aj zopár „naschvál“ skončí na lícach. Mamka na nízkom konferenčnom stole, vyloženom kachličkami, valká tuhé cesto, až lieta múka okolo. Na starom sporáku vo veľkom hrnci buble ticho voda, ktorú prehlušuje tatove energické rúbanie dreva v kôlni. Babka sa stratila vo vedľajších dverách svojej fialovej kuchynky. Vanie z nej zmiešaná vôňa smaženej cibule na paprike a varených zemiakov. Bude granadír. Dedko spokojne sedí na dvore vo svojom „kráľovskom“ kresle; už pred hodnou chvíľou sa mu z tváre vyparil prísny výraz a ľahučko odletel za vysoký múr kamsi na ulicu.

Chvilka posvätného ticha. Ale ozaj len krátká chvíľka. Živáni malí sa rozpíchlí na dvore a štebocú jeden cez druhého. Letná spara zmára nás dospelých, im však dáva nebývalú energiu. O minútku už vláčia vedrá so studenou vodou priamo zo studne. Drobné rúčky pumpujú a pumpujú. Ťažké vedrá ohýbajú chrbátiky. Táto pomáha vyliat' vodu z vedra do plastového čierneho bazénika, s objemom nie väčším ako vaňa. Vnímam tú radosť spod opílenej lipy v strede dvora, ktorá mi poskytuje malý záchranný tieň. Jedným okom sledujem dedkovu reakciu. Prísnosť ostala tam za plotom, ústa, ktorým pravý kútik poklesol po mozgovej príhode, sa radostne usmieľajú a ťahajú ho pekne hore. Jeho tvár sa smeje celá.

„Ej, ale vedia narobiť štabarc! Dvor ich je plný, vari vám ani oddychu nedajú,“ skúšam nadviazať rozhovor. Starký pohodil neobratne pravou rukou a čosi mumle. V momente kvočím pri invalidnom vozíku. Je mu jasné, že som nerozumela, tak opakuje ako len najlepšie vie: „Deti tak majú!“ Pritom mu ruka zamieri k srdcu a pobúcha. Tomu už rozumiem veľmi jasne. Líbi ich. Piskot, chichot, šaty letia na zem a už sa tisnú piati v tej ľadovej vode. Až im závidím. „Keby sme mohli, aj my by sme sa tam čapli. Že?“ hovorím. Starký sa potmehúdsy usmeje a prikyvuje. „Dedko, kukaj, dedko, aha!“ vykrikujú špunti pomedzi šplechot. Starká stojí medzi dverami a velí: „Cicho!“ Ale starký len hodí rukou, že mu to nevadí, a tak nechávajú deti šantit' ďalej. „Len nak né sú dluho, studená je!“ dodala.

O chvíľku už pobejú okolo nás a na slniečku sa sušia, ako ich Boh stvoril. Užívam si tú ich neviazanú slobodu, a pracovať sa mi teda ozaj nechce. Ťažké témy sa mi z hlavy vyparujú spolu s vodou z detských tiel a čiernych vlások. Kolegynka vybrala medzitým z tašky veľké penové puzzle, deti sa hrčia okolo nej ako osy na mede a snažia si každý uloviť svoje kusy. Petko ako jediný chlapec, aj keď najmladší, víťazí a hrčí si pod sebou slušnú kôpku. „Dedko, aha, opica! Son! Zeba! Aha, pasátko!“ komolia slovíčka, poskakujú okolo vozíka, strkajú mu pred oči skladačku a tešia sa, ako sa vedia len deti. Bez zábran, bez hraníc a od srdca. Dievčence sa snažia opraviť názvy zvierat, ako im hovorí kolegyňa. Radosť je infekčná a aj jej slová sa strácajú v smiechu, až nevládze hovoriť. Okolo dedka lietajú už aj farby: „Aha, judová, modá, zutá! Toto je cevená pagagáj!“ Všetko sa točí okolo dedka. Pozornosť, tolerancia, úcta, ale hlavne láska. Napriek tvrdému nárečiu ju počuť zo slov, cítiť z tváří. Vo svojej krehkosti je stále stredom, istotou veľkej dvanásťčlennej rodiny.

Čas sa posúva k jeseni, tá ho trochu schládzda, teplejšie oblieka deti a dažďom zaháňa z dvora dnu. Oj nie, doma dlho nevydržia, predsieň nemajú, a tak má mamka Elena pri dverách ich jedinej izby vedro s vodou a plné ruky častého umývania zodratej dlážky. Dvor je stále smutnejší, kôlna a veľký bývalý chliev plný dreva na zimu. September priniesol veľké zmeny. Dovtedy stále otvorené dvere na izbičke a starkinej kuchyni sú zavreté, deti sú v škôlke, nemá kto lietat' hore dole a myksovať záclonou proti muchám. Čudné ticho. Len najmenšia, ktorá je ešte doma, sa na nás usmieva, ale ten jej úsmev nemá dlhého trvania. Je jej za ostatnými smutno, občas si poplače. Zvoní telefón. Elena. „Dedkovi sa pritažilo. Dostal ďalšú príhodu. Už len leží, nemôže už nič, jest mu treba len scedenú polievku dávať. Kedy dondete? Veľmi sa na vás vždy tešil,“ smutne skonštatovala.

Dnes sú všetci doma. Kľáčim tu pri jeho posteli, kolegyňa sa pridáva. Držím ho za ruku, slová sa chcú s humorom kamarátiť, ale ide im to veľmi slabo. „Pán Peter, bojujte, ten váš vytetovaný orol na ramene by rád letel...“ Veľmi slabý úsmev sa mu mihol na ústach. Oči unaveno klipkajú, spánok premáha vôľu byť tu s nami. Skúšam, či nám dovolí deti s ním odfotiť. Kýva, že áno, a tak mama rýchlo umýva a oblieka deti do pekného.

Zaspal. Sedím vo fialovej kuchyni, tri ženy okolo mňa varia. Každá má svoje miesto a úlohu. Bez slov, aj deti sa tisia navzájom. „Dedko spí!“ Stíchol jeho ťažký dych, tuho zaspal, fotku nerobíme. Nabudúce.

Dnes sme znova na dvore pod lipou, dedko na cintoríne. Odišiel ako kráľ. Z fialovej kuchynky sa nesie clivá rómka muzika. Klarinet, husle, basa a harmonika sa lúčia a hrajú dedkove obľúbené ťahavé balady. Už ich nepočuje, ani otázky: „Ako ďalej?“ „Ako bez neho?“ Hlavy sa otáčajú a oči upierajú na jediného syna Petra...

Mária Melicherčíková

Jesenná zhoda

1. 10. 2018

Tohto roku to vyšlo takmer presne. Minulý víkend priniesol prvý jesenný deň aj jesenné počasie. Po piatich mesiacoch leta, ktoré prišlo oveľa skôr ako v kalendári, nastúpila jeseň. Ktovie, dokedy potrvá a kedy nás prekvapí zima. Či na Martina, či na Ondreja ako pred rokom, alebo až na Vianoce. Ved' astronomická začína 21. decembra.

Veru, nie vždy sa zhoduje plán s realitou, teória s praxou, túžby a predpoklady so skutočnosťou. Pričom odlišnosť môže byť veľmi veľká. Nielen v počasí, ale aj v ekonomike, športe, zamestnaní či podnikaní, v spoločenskom vývoji a najmä v osobnom živote.

Platí, že každý dôsledok má svoju príčinu. Do hry ale vstupuje oveľa viac faktorov, príčin, podnetov, okolností, než sme schopní pozorovať a chápať. Niekedy ich spoznáme neskôr a pochopíme, prečo sa veci udiali práve takto, inokedy to pre nás ostane záhadou. A tak napriek všetkej zákonitosti sa nám svet môže zdať chaotický, alebo aspoň nepredvídateľný. Na jednej strane nás to môže iritovať, na druhej tešiť. Ved' aký by to bol život, v ktorom by sme všetko vedeli a chápali? Čo by sme ešte poznávali? A na čo nové sa tešili? Prajem vám krásnu jeseň plnú milých prekvapení, priatelia!

Zorané pole

8. 10. 2018

„Aký krásny jesenný pohľad!“ povedal som si nedávno, hľadiac z auta na okolitú krajinu. Nenadchli ma farby lesa ani dlhé tieň, lež zorané pole. Prinieslo úrodu a teraz odpočívá.

Pripomenulo mi to detstvo, keď som často chodieval na vidiek k starým rodičom. Veľa mi hovorili o prácach na poli, aj keď v tom čase tie ich role boli združstevnené. Pohľad na obrobenú zem ich však vždy naplňal radosťou. Vtedy som ju až tak nechápal, obrábanie zeme v našej 12-árovej záhrade sa mi totiž zdalo byť ťažké. Pohľad na priestor, ktorý bolo treba zryľovať alebo inak pomáhať pri jesenných prácach, pre mňa väčšinou nebol príjemný. Dnes je pre mňa najneprijemnejší pohľad na neobrobenú pôdu. Zarastenú trávou, kríkmi, ba dokonca inváznymi rastlinami.

Ako dobre, že medzi nami sú ešte ľudia, ktorí napriek všetkým problémom, napriek malému zisku, ba často napriek strate nestratili lásku k pôde. Som im vdáčný. Nielen za to, že pre nás dorábajú potraviny, ale aj za to, že našu krajinu robia krajšou. Esteticky i morálne.

Manželstvo 70

15. 10. 2018

Včera tomu bolo 70 rokov, ako si v kostole v Držkovciach, dnes Gemerskej Vsi, moji rodičia povedali celoživotné áno. Tento dátum, 14. október, si pamätám nielen preto, že sme v týchto dňoch mali v rodine viacero osláv. Ako 9-ročný chlapec som prežil krásnu slávnosť striebornej svadby, ktorá mi nadhlo ostala v pamäti. Rodičia si svoje výročie však pripomínali každý rok. Minimálne dobrým obedom a chutným koláčom. Otec mal rád makový závin, ktorý mu mama s radosťou upiekla a my sme radi pomohli zjesť.

Zlatú svadbu otvorilo slávnostné obnovenie manželského sľubu, ktoré som od nich ako kňaz prijal vo zvolenskom kostole. Prítomná bola už aj budúca nevesta ich prvého vnuka. Potom spolu žili ešte 8 rokov. A dnes, dúfam, spolu za tieto chvíle ďakujú v nebi.

Je to už dvanásť rokov, ako otec odišiel do večnosti, a 14. október sa už v našej rodine neoslavuje. Pre mňa, a verím, že aj pre mojich troch bratov, to však bude navždy pamätný deň. Nielen preto, že pochádzame z ich lásky. Aj kvôli všetkému ostatnému, čo nám dali v rovine hmotnej i duchovnej. Vráťane úcty k našim predkom a zmyslu pre oslavu dôležitých výročí.

Paneláková kultúra

22. 10. 2018

Vitajte v paneláku, priatelia!

Toto nie je realita ľudí, ktorí sa v tejto chvíli vracajú do svojej bytovky, ale realita celého Slovenska, ktorú nám naznačuje realita slovenských ciest. Napriek všetkej predvolebnej snahe opraviť cesty a chodníky vidíme, že mnohé naše cesty sú v hroznom stave. Tak to vníma väčšina z nás.

Na druhej strane náš vozový park v takom stave nie je. S mojím 13-ročným autom sa na ceste niekedy cítim ako veterán. Autá, ktoré idú po mojej l'avici na diaľnici, ale aj tie, ktoré ma predbiehajú inde, sú väčšinou mladšie, výkonnejšie a technicky dokonalejšie. Mnohé sú doslova krásne.

A práve to mi pripomína našu panelákovú kultúru. V byte máme všetko super, najmodernejšie, krásne, čisté, upratané, zladené, funkčné, atď. Ale končí to vchodovými dverami. Na chodbe, schodisku, výťahu, v spoločnom vchode či inde je to o inom.

Moje a naše... Aký je to rozdiel. Nielen vo výzore, ale najmä v postoji. Možno je problém v tom, že dlhé desaťročia bolo všetko „naše“. A možno v tom, že to naše, spoločné, nemôžem riešiť po svojom. Alebo v tom, že aj tak to niekto zničí, tak prečo sa namáhať? A najmä znechucovať pohľadom na spoločnú hrôzu. Ved' za dverami môjho bytu, za bránou mojej záhrady či v mojom aute to mám pekné.

Nuž, vitajte v paneláku, priatelia!

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Prihlásenie

29. 10. 2018

Prijemný medzi sviatočný deň, priatelia! Tak tu máme od založenia 1. Československej republiky nielen tri číslice, ale aj dva sviatky. Ten prvý, včerajší, sa konal na pamiatku zriadenia Československého národného výboru v Prahe, ktorý v tento deň aj prevzal vládu a prijal prvý zákon o vzniku Československej republiky. Zajtrajší spomína na vytvorenie Slovenskej národnej rady v Martine, ktorá tam pred sto rokmi prijala Deklaráciu slovenského národa. V nej sa stotožnila so spoločnou republikou Čechov a Slovákov.

Páči sa mi, že tohto roku výnimočne oslavujeme obidva dni. Lebo obidvoje je dôležité. To, čo sa stalo mimo nás, ale i pre nás, ako aj naše prihlásenie sa k tomu, prijatie tejto skutočnosti do nášho života. A dôležité to je nielen v politike.

Väčšina z nás sú kresťania. Teda veríme v Ježiša Krista, Božieho Syna, ktorý sa stal človekom, aby nás učil, aký je Boh a aby nám otvoril cestu k nemu, do neba. Urobil tak obetou svojho života na kríži. To je skutočnosť, ktorá sa stala pred 2000 rokmi v Jeruzaleme. My sme k nej boli prihlásení svojím krstom väčšinou ako nemluvnatá.

Avšak každou našou modlitbou či iným náboženským úkonom sa k nej hlásime znova. Osobne, vedome a verím, že aj hrdo a s radosťou. I teraz, keď na cintorínoch nielen pálime sviečky, ale sa aj modlitbou spájame s tým, ku ktorému, dúfam, všetci smerujeme.

Milé deti!

1. novembra slávime Sviatok všetkých svätých. Okrem toho, že si v tomto období spomíname na našich blízkych zosnulých, je tu aj čas, keď si spomíname na ľudí, ktorí žili príkladný život podľa Božích prikázaní a ktorí žili a zomreli vo viere v nášho dobrého Ježiša Krista.

V dnešnej tajničke budeme dopĺňať mena svätých a možno sa o niektorých aj niečo viac naučíme. Držím palce! ☺

1. Manželka Zachariáša a matka Jána Krstiteľ'a, ktorú navštívila aj Panna Mária.

2. Rehoľník z Talianska, ktorý dostal stigmy – rany ukrižovaného Ježiša Krista bol páter ...

3. Rehoľná sestra z Assisi, ktorá žila veľmi chudobne. Zakladateľka rehole klarisiek.

4. Rehoľná sestra, ktorá sa starala o chudobných v Indii, bola Matka ...

5. Tento svätý z Assisi viedol spočiatku búrlivý život a chcel sa stať šľachticom, no po mystických zážitkoch začal žiť veľmi chudobným životom. Je tiež zakladateľom známej rehole.

6. Rehoľná sestra z Poľska s priezviskom Kowalská, ktorá veľa písala o Božom milosrdenstve a sama milosrdenstvo žila – prinášala radosť a pokoj iným.

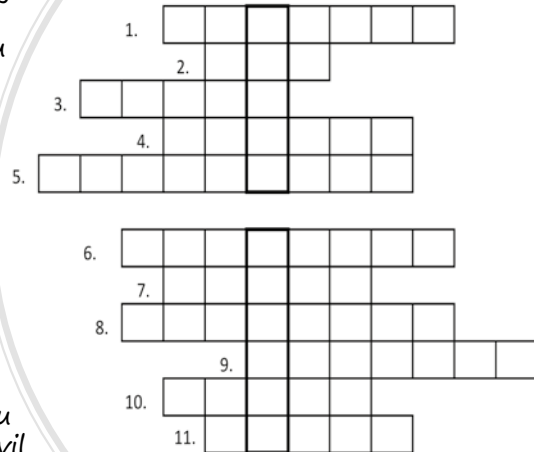
7. Apoštol, ktorý najskôr bojoval proti kresťanom, no na ceste do Damasku sa mu zjavil sám Ježiš a stal sa jeho nasledovníkom.

8. Tento svätý žil ako pustovník v Taliansku v dedinke Subiaco v horách, neskôr postavil kláštor v Monte Cassino. Je tiež patrónom Európy.

9. Rehoľná sestra z Lisieux, ktorá príkladne milovala a znášala všetky ťažkosti a ako mladá umrela v kláštore na tuberkulózu.

10. Kňaz, ktorý bol známy svojou veselosťou a v Ríme sa venoval mužom a chlapcom z ulice: ... Neri.

11. Patrón otcov a robotníkov, pestún Ježiša.

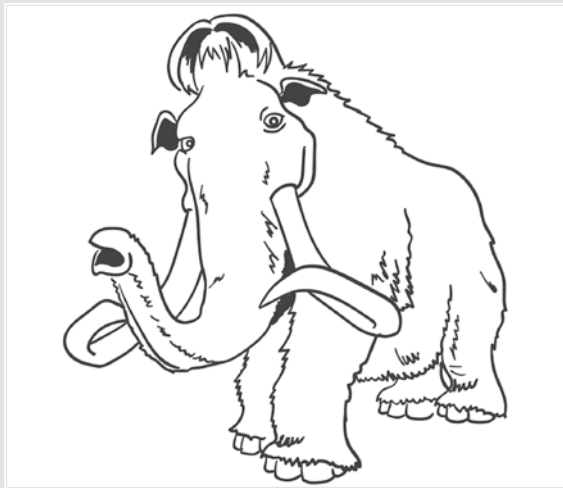
Mama so synčekom sa na prechádzke zastavila v kostole. Slniečne lúče presvitajúce cez okno dávali postavám svätých, ktorých znázorňovali, svetlo, žiaru a život. Synček sa spýtal: „Mama, kto sú títo?“ „To sú svätí.“ vysvetľuje mama synovi. „Teraz už viem, kto sú svätí! Svätí sú ľudia, cez ktorých ... (tajnička)!“ povedal chlapec.

Snažme sa žiť tak, aby raz toto o nás mohli povedať iní. ☺

Rubriku
pre deti
pripravila
Romana
Václavíková

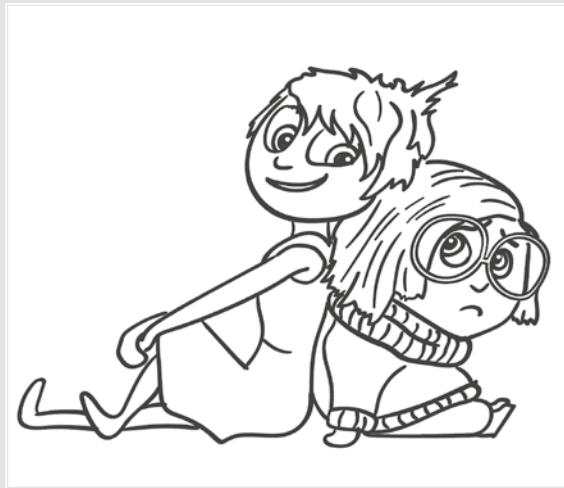
Milé deti, vitajte v novej rubrike **Maľovanky z kázní**. Pripravili sme pre vás štyri obrázky, ktoré môžete poznať z našich spoločných detských svätých omší. Tieto kresby vám môžu pripomenúť, čo sme si tento mesiac na svätých omšiach povedali. A ak chcete, môžete si nakreslené postavičky dokonca aj vymalovať! Z redakcie vám želáme pekné čítanie a tvorivé maľovanie!

Kaplán Dominik a diakon Juraj

Mamut Many

Mamuty boli kedysi najväčšími zvieratami na Zemi. Aj Many bol jedným z najväčších zvierat v rozprávke Doba ľadová. Ale jeho pravá veľkosť sa rátala podľa toho, aké veľké mal srdce. Nezáleží na tom, či sme malí alebo veľkí, ale či máme dobré srdce, tak ako ho mal mamut Many.

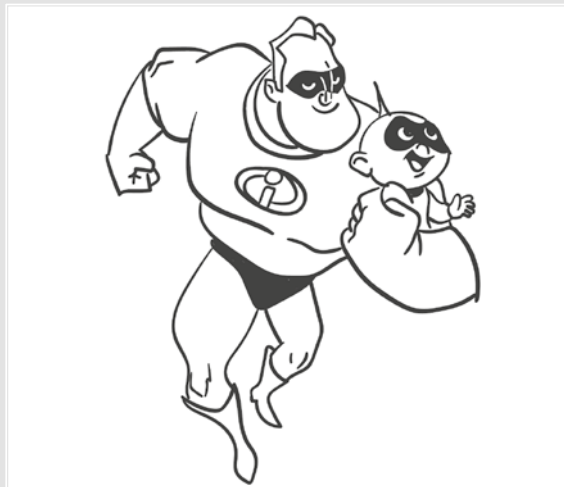
Radosť a Smútok

Tieto dve dievčatá z rozprávky V hlave si zočiatku veľmi nerozumeli. Možno ani my, keď máme dobrú náladu, nerozumieme, že je niekto smutný. Ale našou úlohou je rozveselovať smutných a snažiť sa, aby okolo nás mali všetci radosť.

„Jeden za všetkých a všetci za jedného!“

To bolo heslo mušketierov, ktorí si navzájom pomáhali, a tak zvládli viac ako jednotlivci. Aj my máme kráčať spoločne za Pánom Ježišom, spoločne si pomáhať a podržať sa. Každý mušketier mal aj zbraň. V našom živote je takou zbraňou ruženec, modlitba, ktorá nám pomáha víťaziť nad hriechom. Poďme teda spoločne kráčať za naším Pánom Ježišom!

Superhrdinovia

Tak ako superhrdinovia chodia do sveta plniť tajné misie, aj kresťania majú svoje misie. Superhrdinovia často pracujú v utajení. Kresťania by však mali vo svete čo najviac pomáhať ľuďom, ktorí to potrebujú. Tento rok podporujeme našich misiónárov v Afrike, v krajine Etiópia, ktorá je známa kávu a kadidlom.

Ilustrácie: Ľubož Žabenský

Na okraj...

...tri otázky pre historičku umenia
Barboru Matákovú

V polovici októbra sa v rámci Európskeho roka kultúrneho dedičstva 2018 v našom meste uskutočnila séria prednášok s názvom Piaristi a barok na hornej Nitre. Pripravila ich historička umenia Barbora Matáková, ktorá nepopiera, že jej je táto téma osobitne blízka.

1

Prečo bola pre Európsky rok kultúrneho dedičstva 2018 v našom regióne vybratá práve téma piaristov a ich prínosu v oblasti barokového umenia na hornej Nitre?

Pôsobenie piaristov z pohľadu dejín výtvarného umenia ma oslovilo už pred mnohými rokmi. Z profesionálneho hľadiska bola téma príťažlivá aj preto, že bola pomerne málo spracovaná a veľmi skromne publikovaná. Piaristom sa venoval Mikuláš Mišík v monografii Prievidze z roku 1971, v odborných publikáciách a časopisoch vyšli štúdie pre pomerne úzky okruh ľudí. Osobitne si preto cením príspevok o výtvarnej výzdobe kostola v zborníku Piaristi v Prievidzi z roku 1996 od pani Mgr. Janky Králikovej, potrebný a dostupný Prievidžanom. Nasledujúce roky som sa venovala viacerým nepovšimnutým pamiatkam piaristického kostola a kláštora, sledovala som nové poznatky kunsthistorickej elity na Slovensku, Jozefa Medveckého, Barbary Balážovej, inšpirujúce boli pre mňa názory Jána Papca, konzultovala som s pátrami piaristami, či už s pátrom Pavlom Kolárom, alebo s pátrom Františkom Čelovským, ale aj s českými znalcami barokového umenia. Vyhlásený Európsky rok kultúrneho dedičstva 2018 ma inšpiroval k tomu, aby som sumarizovala poznatky a prezentovala ich verejnosti.

2

Čím je táto téma blízka vám osobne?

Ako sa téma môže stať blízkou? Jednoducho tak, že človek si uvedomuje prostredie, v ktorom žije, nielen prítomnosť, ale cez spomienky starších generácií i historické súvislosti, a svoju prácu vníma ako poslanie. Žijem v Prievidzi, kde máme zachované cenné pamiatky, mám profesijné zameranie, ktoré mi umožňuje prehĺbovať poznatky o týchto pamiatkach, a mám tiež osobné dôvody na to, aby som sa o svoje poznatky podelila s inými. Je to jednoduché ☺.

3

Je podľa vás v oblasti pôsobenia piaristov niečo, čo ľudia v našom regióne nedokážu dostatočne oceniť? Otázka hodnoty a hodnotenia je veľmi háklivá a netýka sa iba piaristov, iba súčasnosti, a vôbec už nie iba nášho regiónu. Pripomeniem citát v kupole priedzského piaristického kostola pod obrazom sv. Jozefa Kalazanského: „Tí, ktorí vzdelávajú mnohých, budú sa ako hviezdy ligotať na večné veky.“ (Porov. Dan 12,3) Vzdelávanie je jednou z ciest k poznaniu, k poznávaniu však nerozlučne patrí oslobodzujúca vd'ačnosť, pokora a predovšetkým úcta. A tiež odvaha oponovať povrchnosti a v súčasnosti i naliehavým požiadavkám pohodlia. Akoby sme to pravé a pravdivé pretierali novými nátermi, zakrývajúc starobylú patinu. Ak sa však chceme dopátrať k originálu, v širšom zmysle k pravde, je potrebné všetko nehodnotné múdro rozpoznať a odvážne odstrániť. Inak dobrovoľne podliehame mámeniu, že sme lepší, než boli naši predkovia.

Pripravila: Petra Humajová, foto: Štefan Kollár

Zostať tam, kde sme

V čase, keď som sa dopočuľa o tejto knihe, bola už takmer vypredaná. Ponúkalo ju iba jediné internetové kníhkupectvo - a aj jemu trvalo viac ako tri týždne, kým mi ju aj reálne zohnalo. Pritom jej názov ani neznel ktovieako lákavo: *Bud', kde si*. Zato reakcie ľudí, ktorí ju už čítali, áno.

Útlu, iba 150-stranovú knihu *Bud', kde jsi*, napísal mladý český kňaz Štěpán Smolen a vydalo ju Karmelitánske nakladateľstvá v Kostelním Vydří v roku 2016. A hoci obal knihy, vo svojej podstate napodobenina reklamných letákov, podobne ako jej názov tiež možno na prvý pohľad nesľuboval nič výnimočné, stačilo do nej nahliadnuť, prečítať si pár viet - a človek bol vyvedený z omylu.

Čudný zápach

Už spôsob, akým pri úvodnom predstavení autor charakterizuje sám seba, púta pozornosť. Prezrádza totiž o ňom, že mu nie je vzdialený ani humor, ani pokora: „V škôlke sa naučil zaväzovať si šnúrky ako posledný. Prijímačky na základnú školu spravil až na druhý pokus. Vodičsky

preukaz na štvrtý.“ A keď ešte do deja čitateľa uvádza nie klasickým mottom, ale doslova „Varovaním“ znenia: „Všetky v knihe zmienené postavy sú pritiahnuté za vlasy. S výnimkou postavy rektora, ktorá je pritiahnutá za plešinu.“, môžeme si byť istí, že nuda mu tiež blízka nebude.

O čo v knihe *Bud', kde jsi* vlastne ide? Tento (ako ho charakterizuje samotný autor) „fantazijný, ľahko humorný príbeh“ sa začína cestou seminaristu, s ktorým sa autor prostredníctvom ja-rozprávania stotožňuje, na stretávku z gymnázia po desiatich rokoch. Cestou premýšľa o kadečom - až do chvíle, kým ho z jeho úvah nevyruší podivný zápach. Na sedadle vedľa neho sa totiž usalaší čudne oblečený a zarastený muž, podľa mienky hlavného

hrdinu vhodný akurát tak do nejakého filmu o stroskotancoch. Vyklúje sa z neho púštny otec Kasián.

Na púšti v pyžame

Spolu s Kasiánom sa v živote seminaristu objaví i séria podivuhodných udalostí. Napríklad raz sa cestou do kúpeľne ocitne priamo na púšti - v pyžame a so zubnou kefkou v ruke. Inokedy je zas v havajskej košeli s tukanmi unesený priamo na Sibír, kde by sa mu isto viac zišiel kožuch ako krat'asy, ktoré má práve na sebe. Rektor ho chce zo seminára vylúčiť kvôli údajnému pobytu v soláriu a on sám má čoraz viac plné zuby Kasiána, ktorý sa vie v jeho živote zjaviť v tom najnevhodnejšom okamihu:

„Človeče, Kasián, kým som ťa nepoznal, nemal som s úctou k svätým problém. Ale teraz začínam chápať protestantov.“

„Ako vieš, že som svätý?“

„Neboj sa, nie je to vidno. Iba som si ťa vygooglil.“

„Prosím?“

„Previedol som jednoducho dôkladný akademický rešerš: rozklíkol som prvých päť stránok, čo mi vyhodil vyhľadávač, a prečítal som si celý článok na Wikipedii.“

„Hmm,“ pokýval Kasián hlavou, „z tvojho tajomného prejavu chápem, že skúmaš cudzie životy namiesto toho, aby si zápasil s vlastným hriechom.“

„Poslal by som ťa..., vieš kam,“ vrátil som mu to. „Ale bráni mi v tom úcta k tvojej cirkevnej deklarovanej svätosti.“

Vytrvať

A prečo sa vlastne Kasián zjavil v seminaristovom živote? Prečo mu nedá pokoj a núti ho vydávať sa opäť a znova na cestu? Ukáže sa, že z jediného dôvodu. Chce ho v tejto nestabilnej dobe naučiť čosi viac o stabilite; o prežívaní života nie v širokom zábere využitia všetkých mož-

ností, čo sa človeku núkajú, ale v hĺbke zvolenia si jedinej z nich.

Aby Kasián dosiahol tento cieľ, privádza seminaristu k rôznym púštnym otcom, ktorí mu postupne otvárajú nové obzory. Priblížia mu stálosť v povolání, stálosť zotrvania na jednom mieste, stálosť myšlienok i stálosť lásky a napokon aj stálosť v nasledovaní Boha. Hlbokú múdrosť púštnych otcov prezentuje autor v dialógoch, ktoré medzi sebou vedú jednotlivé postavy.

Myslíte si, že posolstvo starovekých otcov je už v dnešnej dobe prudko neaktuálne? A odísť na púšť nemožné? Predpokladám, že Štěpán Smolen vás presvedčí o opak. Dokázal totiž odkaz púštnych otcov odieť do takej literárnej podoby, ktorej odolá len málokto. A to je istota, na ktorú je hodno stavať. O to viac, že kniha je už opäť dostupná - nedávno vyšla jej dotlač.

Text: Petra Humajová, foto: martinus.sk

Zaviaž sa! Otec Nestoros a stálosť v povolani

Ukážka z knihy Bud', kde jsi

Pristáli sme na brehu ostrova len o niečo väčšieho ako bol ten prvý - ale stále to bola už na prvý pohľad pustatina nevhodná na život. Na piesočnom návrší ležalo čosi ako kopa kamenia tu a tam prerastená krovím.

„Nikdy by som si nebol pomyslel, že sa sem vrátim,“ poznamenal Kasián. „Ale čo by som neurobil pre chorého.“

„Tunajší stavec je chorý?“

Kasián sa zasmial: „Otec Nestoros? Ale kdeže, to je čiperný osemdesiatnik a svätý muž. To ty.“

„Ja čo?“

„Ty - áno.“

Zvážil som, či má zmysel pokračovať v tejto subtilnej hre argumentov, a nakoniec som usúdil, že nie. Len som sa na Kasiána nasrdene pozeral s nahnevaným otáznikom v očiach.

„Si chorý,“ zopakoval, „pretože márneš čas v zbytočnom snívaní. Vydal si sa na cestu, ale pokukuješ po iných. Všeličo si ochutnal, ale k ničomu si sa nezaviazal a nikde si nezostal. Životom len blúdiš.“

„Ale v čom je problém? Prečo by som nemal svoje možnosti zvážiť?“ obraňoval som sa. „V našom storočí vládne sloboda, vieš? Môžem si robiť, čo chcem. Nie sme v staroveku. Ani spoločnosť, ani starosti o prežitie mi nediktujú, čo mám robiť.“

„Tomu hovoríš sloboda?“ uškrnul sa zas Kasián. „Tu na púšti to nazývame svojvôľa. Sloboda je stav, keď mi nič nebráni v konaní dobra, keď už nie som otrokom vášní. A slobodný nebudeš, kým sa najprv nezaviažeš.“

„Počkaj: pustím si počítač, kedy chcem, idem, kam chcem, chodím si, s kým chcem, a ty hovoríš, že som otrok?“

„Nebol by si, keby si to dokázal inak. V jedle je slobodný ten, kto sa dokáže postiť. V ceste ten, kto dokáže zostať. A v láske zas ten, kto zostáva verný. Kým ideš poslušne len tam, kam ťa tiahnu váš-

ne, si ich otrokom, nie pánom. Sloboda si vyžaduje stálosť.“

„Výborne, takže mi tu namiesto života v pohybe chceš podsunúť nejaký ideál ustrnutia.“

„Ale nie, stálosť neznamená nehybnosť. Tvoja prababička putovala vpred, keď prežila päťdesiat rokov so svojim mužom, keď každé leto hrabala seno a každé ráno podojila kravy. Vernosťou v povolani denne kráčala vpred. Stúpala hore - ale ty sa len túlaš, a preto nedozrieš. Minieš cieľ.“

„Aký cieľ?“

„Svätosť, samozrejme. Cieľom je milovať Boha, milovať bližneho - to je brána do večnosti. Toto predsa poznáš, nie?“

„Poznám. Ale potrebujem sa preto natrvalo viazať?“

„Presne tak, sľúbiť ako manžel vernosť žene, ako kňaz poslušnosť biskupovi, ako rehoľník vernosť komunite, alebo - ak budeš sám - zostať pri svojom diele.“

„Ako toto súvisí s láskou?“

„Úzko. Milovať nebudeš, kým nebudeš mať čisté srdce - slobodné od nerestí, prázdne od zlých vášní. K čistému srdcu sa dopracuješ len stálosťou myšlienok, pozornosťou k vnútorným pohybom vo svojej duši. A kým sa nezaviažeš k nejakému životnému stavu a k nejakému konkrétnemu miestu, budú ťa zamestnávať iba vonkajšie pohyby. Budeš hľadať riešenie v úteku inam, v zmene klímy či povolania, a unikneš vnútornému zápasu. K pravému boju ťa prinúti až dobrovoľne zvolená nutnosť doživotného zotrvania práve tu - svadba, svätenie alebo sľuby. Cieľom je nebo, cestou do neba láska, cestou k láske čistota srdca, cestou k čistote srdca zotrvanie vo vnútornom zápase a cestou k vnútornému zápasu vonkajšie pripútanie k miestu a životnému stavu. Ale teraz pod', otec Nestoros ti o tom povie viac.“

(Preklad: -ph-)

Farská kronika od 20. septembra do 23. októbra 2018

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Mia Bullová
Charlotte Kotlárová
Ivan Zábojník
Magdaléna Beck
Anna Mária Štefeková
Sofia Bandová
Klaudia Vojčeková
Vivienne Mečiarová
Lucia Kerpnerová
Matej Volár
Martin Šarközy
Dominik Záh
Samuel Vladimír Lamaš
Miloš Panovčík
Patrik Hanák
Nina Bezáková
Tamara Hricková
Eliška Iliášová
Tomáš Baláž

Manželstvo uzavreli:

Róbert Karkuš a Barbora Tribulová
Patrik Dóczy a Lenka Čičmancová
Marcel Radošani a Michaela Mellová
Peter Červienka a Lenka Hohošová
Michal Mieres a Mária Tulíková
Peter Volár a Nikola Haberajterová
Peter Solčáni a Lucia Némethová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Oľga Pellerová, 79 r.
Iveta Kozlovská, 56 r.
Helena Stupková, 78 r.
Natália Dunaiová, 98 r.
Milan Medúz, 83 r.
Kamila Danielová, 45 r.
Natália Horvátová, 84 r.
Milan Vetrák, 76 r.
Jozef Beňadik, 86 r.
Štefan Bognár, 59 r.
Jaroslav Krakoviak, 65 r.
Anton Uhrovský, 68 r.

BARTOLOMEJ ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Vladimír Slovák, Dominik
Kučera, Juraj Kiss, Elena Blašková,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária
Melicherčíková, Mária Pytlová, Mária
Suríková, Romana Václavíková

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Mária Melicherčíková
str. 2 - Alojz Vlčko, Daniela Franková
str. 3, 32 - Silvia Kobelová
str. 31 - Diana Dušeková, Andrej
Kmotorka

Tlač: PATRIA I., spol. s r. o.
Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciamе.

Požehnanie zreštaurovanej sochy Panny Márie Immaculaty, 22. októbra 2018, Prievidza

Pôvodný stav

Po reštaurovaní

Vel'avravné ticho

Na to, aby sme nezablúdili v spleťosti sveta a života,
aby sme počuli vnútorný hlas, je potrebné
vypnúť všetky nadzvukové „motory“.
Zahľbit' sa na pár chvíľ do ticha a pokoja.
To vzácne TICHŔ, bez zbytočnej záplavy slov a náhlenia,
je priestorom, v ktorom môžeme nájsť sami seba.
Ticho, ktoré nám povie všetko. Odhalí naše biedy aj naše svetlé chvíle.
Iba tak môžeme pokračovať ďalej na ceste DOMOV.
Na ceste k Bohu, k sebe, k iným ľuďom.

Veronika Hoffmannová